

XIII ÉVF. - SZAM 159
Cluj - Kolozsvár, 1930
Június 26 Csütörtök
5690 ÉV - SZIVAN 30

Ara 5 lej

ÚJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	1150 Lei
Félévre	600 "
Negyedévre	326 "
Egy hónapra	110 "

**KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 16 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vétetnek fel.

kóser penzió-
centrumban für-
szembeni Krisz-
tztök át. Felvilá-
l Stark Ferencz.

rek, majd a Fejes
0-12.30: Bura S.
ak hangv.
számok Schubert,
arschner, Chopin,
Strauss műveiből.
dalok. Utána

rének. 20.45: Táne
zene Budapestről.
k két zongorán.
tánczene.

ny.
osini: Az olasz nő
ja. 20.30: Könnyű

ndonai: Romeo és
mofon. 20.45: Ope-

Dalok.
chubert: Vonósna-
ál témájára.
verseny. 22.15: Or
opin művei. 22.15:

áték két zongorán.
erett dalok. 21.30.

Értesítések

RENÉNYEK
lősök részére is mír-
ró pultok KERTÉSZ-
on 314. Kivánatra ér-
Brasó és vidékére:
ES Brasov

KI LEVELEZNE ko-
moly szándékkal intel-
ligens, 26 éves fiatal-
emberral. Teljes cím
leveleket „Benőstílus
lehetőség” jelegre a
kiadó továbbítja.

**Bel- és külföldi
szabadalmat**
kieszközöl és érte-
kesít. Vállalja
szabadalmazott
árak forgalombahoz-
atalát. Vass A.
szabadalmi ügyvivő
Cluj, Strada Draga-
lina 120.

RENTABILIS, jól
vezetett iparvállalat
más elfoglaltság miatt
adó. Átvételhez száz-
zer lei azútséges. Cím
kiadóban.

INTELLIGENTES
idisches Mädchen per-
ekt deutsches rum-
stehen in Cluj nu 4-7
hrigen Kindern. Adre-
esse Administration
nter „Bescheiden”.

SCHWARTZ IG-
ACNÉ orth. kézer
EGETÁRIUS ET-
ERME és tejszárnya
Ferdinand (Wes-
lény-utca) 10. szám
att megnyit. A fel-
sznált tejtermék sa-
készítményeim. -
gyarott naponta friss
er és bivalytej ház-
szállítva is kap-
zó.

Egy nagy álló író-
tal szekrényrel el-
b. Cím a kiadóban.
Nagy ládák eladó.
a kiadóban.

t?

Madgearu optimiz- musa a tények tükrében

Madgearu ipariügyi miniszter kijelen-
tette a sajtó képviselői előtt, hogy az
1930. évi költségvetés másfélmilliárd le-
ges felesleggel fog zárulni. Gazdasági
szakörök azonban nem osztják a volt
penzügyminiszter robusztus optimizmu-
sát és azt állítják, hogy Romániának
minden oka megvan arra, hogy aggodal-
ommal tekintsen gazdasági fejlődésének
jövője elé. A bársonyszék sajátos lélek-
tanából következő az, hogy Madgearu
oly duzzadó reményeket fűz az adó
végrehajtók munkájához. Sajátságos je-
lensége a közéletnek, hogy a hatalom bir-
tokosai az optimizmus mindent megszá-
pító színein keresztül figyelik és nézik
a gazdasági és politikai élet jelenségeit
— ugyanakkor, midőn az ellenzék — ex
offo — a reménytelen lemondás, a vi-
gasztalan pesszimizmus prizmián át
látja meg az eseményeket.

Ezuttal azonban nem politikusok, ha-
nem komoly, higgadt közgazdászok szá-
lanak vitába Madgearuval, olyan embe-
rek, akik már foglalkozásuknál fogva is
megszokták azt, hogy óvatosság legye-
nek kijelentéseikben és józan megfonto-
lás tárgyává tegyék cselekedeteiket.
Érvek helyett a statisztikai számok dia-
lektikájával bizonyítják igazukat a köz-
gazdászok. Az 1930. évi költségvetés csak
nem 42 milliárd lejre van kontemplálva.
Az állami bevételek az elmúlt hónapban
érték el a maximumot, amikor is mind-
össze 2 milliárd 773 millió folyt be az
állam kasszáiba. Ha ez az összeg az év
folyamán növekedni is fog — a közgaz-
dászok nem bíznak abban, hogy a költ-
ségvetési év végéig sikerül a bevételeket
oly magasra fokozni, hogy azok elérjék
az előirányzat színvonalát. Már a költ-
ségvetés összeállításával alkalmával kilé-
tettük aggodalmunkat e lap hasábjain
és megírtuk, hogy az előirányzott 42
milliárd lejt az ország gazdasági hely-
zetéhez és teljesítőképességéhez viszo-
nyitva túlzottnak találjuk. Az akkori
penzügyminiszter azzal válaszolt a költ-
ségvetéssel szemben elhangzott kritiká-
ra, hogy megszavaztatta az adóeltitko-
lás elleni törvényt, amelytől az adóbe-
vételek tetemes emelkedését remélte. Az
adófizetők száma valóban szaporodott,
ugyanakkor azonban a másik oldalon
nem kisebb arányban csökkent az adó-
fizetők teljesítő képessége. A krízis
ujabb rendeket vágott az adóalanyok
sorában, a fizetőképességek és eső-
dök eddig soha nem látott arányban
emelkedtek és az állam végső eszközök-
höz volt kénytelen nyulni követeléseire
hajtásánál.

Nem férhet kétség ahhoz, hogy Romá-
nia gazdasági problémáinak középpont-
jában ma a mezőgazdaság áll. A lakos-
ság 70 százalékát alkotó mezőgazdák a
román nemzetgazdaság aléptírnéket ké-
pezik és a mezőgazdasági válság lekü-
zése nélkül az általános gazdasági vi-
szonyok megjavítása elképzelhetetlen.
Már pedig éppen a mezőgazdasági hely-
zet az, amely a legkevésbé sem jogosít
vérmes reményekre. Az elmúlt évi nagy
serűi termésből mitsem profitált az or-
szág gazdasági élete. Kétszázötvenezer
vagon gabona vár még az elmúlt évi
termésből értékesítésre a gabonarakta-
rakban akkor, midőn az új termés ar-
tása is megkezdődött már. Az export-
lehetőségek azonban minimálisak és a
belföldön oly nyomott a gabonaneműk
ára, hogy a termés értékesítése sem je-
lenti a termelők számára még a mun-
kába investált effektív költségek fede-
zését sem. Bizonyos, hogy ezt a kétség-
beejtő helyzetet elsősorban a mezőgaz-
daság terén az egész világon tapasztal-
ható válság idézte elő. A chicagói ga-
bonatőzsde alacsony kurzusai és a ro-

mániai gabonárak között organikus
összefüggés van. Am nem kevésbé igaz
az is, hogy a nemzeti parasztpárti kor-
mány nem tett meg mindent a mező-
gazdasági válság leküzdése érdekében.
Kormányozni annyit jelent, mint előre-
látni és a kormány intézkedéseiből
hiányzott a gabonatermékek értékesíté-
se körüli lehetőségekkel való számolás.
A nagy nemzetközi konkurenciával
szemben Románia csak úgy állhatta
volna meg helyét, ha a megfelelő idő-
ben megtörtént volna a szükséges in-
tézkedések a romániai gabona népszerü-
sítése, értékesítésének megszervezése és
az export-kampány technikai lebonyoli-
tása érdekében.
Bizonyos, hogy a kormány nem ren-
delkezett éppen az állam súlyos pénzü-
gyi viszonyai következtében a gabona

értékesítésének megszervezéséhez szük-
séges anyagi eszközökkel. A mezőgaz-
dasági hitelintézet felállításával próbált
a kormány ezen a nehézségen segíteni,
am azok a tárgyalások, amelyeket Lu-
gosanu hónapokon keresztül folytatott
külföldi pénzeszportokkal, minden pozí-
tív eredmény nélkül fejeződtek be. És
az a nyilatkozat, amelyet Loucher volt
francia pénzügyminiszter adott az Ade-
vărul tudósítójának romániai tapasztal-
atairól, arra enged következtetni, hogy
a közeljövőben még kilátás sincs a kül-
föld anyagi támogatására. Loucher azt
kívánja, hogy a közép- és kelet európai
államok konzorciumba tömörülve, együtt
tesen járuljanak kölcsönkérésükkel a
nemzetközi pénzügyi elé. Ki tudna azon-
ban a mai politikai konstellációban egy
ilyen konzorciumot létrehozni? Ki tud-

ná összeegyeztetni és közös nevezőre
hozni a közép- és kelet európai államok
ellentétes politikai és nemzeti aspirá-
cióit?
Mindenesetre esztendőket venne igény
be egy ilyen konzorcium létrehozása és
Románia nincs abban a helyzetben, hogy
esztendőig várjon. A termelés és fo-
gyasztás minden iniciatívát megbénító
válsága sürgős orvoslást igényel. Ugyan
akkor azonban, midőn szomszédos álla-
maink kétségbeesett erőfeszítéseket tesz-
nek helyzetük megjavítása érdekében, a
nemzetiparasztpárti kormány nem lát-
szik a kellő eréllyel és lendülettel felka-
rolni ezt a súlyos és nagyhorderejű
kérdést. A közgazdászoknak minden
okuk megvan tehát arra, hogy kellő
fenntartással fogadják Madgearu opti-
mista kijelentéseit. (k. r.)

Csorbatón kezdetét vette a kisantant külügyminisztereinek értekezlete

Grigorcea budapesti román követ nyilatkozata a Habsburg-restaurációról

Prága, június 25. Csorbatóhoz több,
mint nyolevan újságíró érkezett az euró-
pai fővárosokból, sőt Amerikából, Jap-
ánból és Ausztráliából is. Van az új-
ságírók között két orosz, akik moszkvai
szovjetlapok munkatársai. A kisantant
külügyminisztereinek konferenciája ma
délülött kezdetét vette.
Prága, június 25. Csorbatón a sajtó-
kisantant tegnap este befejezte tanács-
kozásait. Elhatározták a közös állandó

főtitkárság szervezését, mely a kisantant
első ok nemzeti sajtóbizottságai részé-
re egyöntetű irányelveket fog megál-
lapítani.
Páris, június 25. Grigorcea budapesti
román követ a francia lapok munkatár-
sainak adott nyilatkozatában azt han-
goztatja, hogy kormánya békés viszonyt
akar minden szomszédállammal és ezért
örömmel üdvözöl minden olyan politikai

programot, amely a béke megszilárdítá-
sának ügyét szolgálja. Az újságírók
azon kérdésére, hogy a román kormány
mit tenne Habsburg Otto királlyá prok-
lamálása esetén, a követ azt a választ
adta, hogy a magyar kormány több iz-
ben is időszerűtlennek mondotta a ki-
rálykérdés s ez okból nem lája be, hogy
ez Románia kormánya részére miért
lenne időszerű.

Szevillában kihírdették az ostromállapotot

Berenguer tábornok helyesli Alfonz király párizsi tárgyalásait a baloldali Santiago Albával

Madrid, június 25. Berenguer tá-
bornok miniszterelnök nyilatkozott a
király és Santiago Alba volt spanyol
külügyminiszter párizsi tanácskozásai-
ról s kijelentette, hogy az ilyen tár-
gyalások minél sürűbb folytatását a
király részéről igen célravezetőnek
tartja. A királynak — mondotta Be-
renguer — mint államfőnek már a

közeljövőben döntenie kell fontos kér-
désekről s így meg kell hallgatnia a
politikai közvélemény minden jelen-
tős faktorát. A miniszterelnök nem
félétkenykedik Albára a liberális és a
demokrata csoportok körében növekvő
népszerűsége miatt s valószínűnek
tartja, hogy a volt külügyminiszter a

szélsőbaloldali elemeit is maga köré
tudja gyűjteni.
Páris, június 25. A Chicago Tri-
bune sevillai jelentése szerint a város-
ban a sztrájk tartamára kihírdették az
ostromállapotot. A sztrájkolók és a
karhatalom között újabb összetűzések
voltak több letartóztatással.

A telefon-koncesszió lehetővé teszi a Mezőgazdasági Hitelintézet felállítását

A koncesszió feltételei

Bucaresti—Bukarest, június 25. Az
Új Kelet tudósítójától). A telefonkon-
cesszióról szóló törvényjavaslat szer-
int a telefonokat, a telefonhálózatot,
az ország egész telefontelepítési háló-
zatát a Morgan-féle konzorcium. Nem
esik a konzorciumnak biztosított mo-
nopolium alá a hadsereg és az állam-
biztonsági szervek telefontelepítési és
a magántelefonok tulajdonjoga sem.
A szerződés határozatlan időre szól, 20
év múlva azonban az államnak bármi-
kor joga van 15 százalékos felárral
visszaváltani a monopol-jogot. A kon-
zorcium 800 millió lejért veszi át a

telefonokat és ezenkívül kötelezi ma-
gát, hogy 5 éven belül kétféle milliárd lejt
investál a telefonhálózat modern ki-
építésére. Kötelezi magát a konzor-
cium, hogy az államnak kétszer négy-
négy milliárd dollár kölcsönt nyújt öt
éven belüli lefizetésre 8 százalékos ka-
mattal. Ezenkívül még kétféle milliárd
lejt kölcsönt nyújt a Morgan-ház a
Mezőgazdasági Hitelintézet alapításá-
ra is. Fontos pontja még a szerződés-
nek, hogy az alakítandó részvénytár-
saság igazgatósági tagjainak többsége
román állampolgárok kell hogy le-
gyenek.

Az egyidejűleg a brassó—bukaresti
műut kiépítésére vonatkozólag benyuj-
tott törvényjavaslat a Steward-céggel
kötött szerződésről szól, amely 1600
millió lejt investált ennek a műutnak
a kiépítésébe.

— A cseh jegybank leszállította a
kamatlábát. Prágából jelentik: A cseh
jegybank a kamatlábát június 25-től
4 százalékra szállította le. Az állam-
papirok 5 és fél és a többi értékpapi-
rok 6 százalékos lombard-kamatlába
váltózatlan marad.

Száz csendőr cirkál Bálti uccáin...

Volt orosz spion vezet a bálti cuzistákat. A zsidó liceum kék-fehér lobogója „provokálta” a kilengéseket

Kampóskereszt disziti a bálti törényszék falait

Bucuresti—Bukarest, június 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Többizben beszámoltunk arról a terrortól, amelyet a bálti cuzisták néhány felelős hatósági személy segítségével a zsidó lakossággal szemben kifejtettek. A Dimineata kiküldött munkatársa hosszú tudósításban számol be a heteken keresztül tartó antiszemita kilengések történetéről. A tudósítás jellemző képét nyújtja annak az atmoszférának, amelyben Bálti város zsidósága él és különös fényt vet azoknak a hatósági személyeknek a szerepére, akiknek kötelessége éppen a támadások megakadályozása és az agitátorok megbüntetése lett volna.

Száz csendőr cirkál az utcákon

A lap szerint egy hét óta csend honol ebben az isten háta mögé dugott beszerbiai városkában. A város atmoszférájából azonban kiérződik, hogy a helyzet még mindig nem tisztázódott. Száz csendőrt koncentráltak az egész megye területéről Báltiba, a város uccáin éjjel-nappal csendőrpátrulok cirkálnak. A lakosságot azonban nem nyugtatta meg a csendőrök jelenléte, amely legfeljebb azt bizonyítja, hogy a városban szolgálatot teljesítő hetven rendőr nem elegendő a rend és nyugalom biztosítására. Az antiszemita kilengések történetében legkülönösebb az, hogy Báltiban nem létezik cuzista szervezet. Működött néhány évvel ezelőtt egy cuzista liga, ennek elnöke azonban átlépett a lupistákhoz, a szervezet pedig feloszlott. A cuzista doktrínát State gimnáziumi tanár képviseli egy Novitzki nevezetű volt orosz kémnel, valamint egy Lucrateanu nevezetű fiatal emberrel egyetemben, aki Cuza titkárnak nevezi magát és aki havi kétezer lejes honoráriumot kap nemzetmentő tevékenységéért.

Közelbélés, amelyben nincs köszönet

Ezeket kivül gimnáziumi tanulókból rekrutálódik a bálti antiszemita gárda, főleg State professzor ur tanítványai. Ezeket az iskolás gyerekeket Novitzki és Lucrateanu urak heccelik állandóan a zsidóság elleni támadásokra. A hatóságok közelbéltek néhány-szor. Ebben a közelbélésben azonban nem igen volt köszönet, részint a nappal szolgálatot teljesítő harmincöt tagú rendőrgárda elégtelensége, részint pedig az ügyészség bizarr beavatkozása következtében. Letartóztatások is történtek. Főleg megvert zsidókat tartóztattak le, valamint néhány ifjú keresztényt, akiket azonnal szabadlábra is helyeztek és még csak nyilatkozatot sem vettek tőlük, mielőtt az ügyészség tudomást szerzett elfogatásukról.

A cuzisták azt állítják, hogy a kilengéseket a zsidóság provokálta. És hivatkoznak arra, hogy a május 10-i ünnepségekre a zsidó liceum tanulói kék-fehér nemzeti zászlóval vonultak fel.

A provokáló kék-fehér zászló

Tizenkét esztendeje annak, hogy ez a liceum fennáll. Minden évben a román nemzeti tricolorral és a kék-fehér zászlóval jelent meg a zsinopségeken a liceum diáksága. 1930 május 10-ig senkinek eszébe nem jutott ez ellen tiltakozni. Ezidén tünt fel a bálti élet szűk horizontján Novitzki, az orosz nagyvezérkar volt kémje, a román sziguranca volt kémje, akinek mai foglalkozására sötét homály borul. Ez a Novitzki elment Bálti megye prefektusához és ki jelentette neki, hogy amennyiben a zsidók kék-fehér zászlóval vonulnak fel a május 10-i ünnepségen, úgy ő elhárít magától minden felelősséget. Május 10-én lefolyt a katonai parádé. A felvonulást Oprescu tábornok, divízió-parancsnok fogadta a vármegyei prefektus és a többi hatóságok képviselőinek jelenlétében. Abban a pillanatban, amidőn a zsidó liceum zenekarával és zászlóival a hatósági személyek elé ért, State tanár ur jeladására egy Constantin Garabaiuc nevű huszonegy éves fiatal ember nekiment a kék-fehér lobogónak. Kavarodás támadt, amelynek során Garabaiucot többek között egy őrnagy is alaposan megverte, abban a hiszemben, hogy kommunista. Oprescu tábornok elégedettségének adott kifejezést arról, hogy a hatóságok nem képesek a rendet fenntartani. A követ-

kező napokban a városka sétaterén megkezdődtek az antiszemita kilengések. Június 16-án este 11 órakor mintegy ötven rendezett nagyobb arányú tüntetést, járőrköket inzultálva és ablakokat törve. Egy Geek nevezetű zsidó fiatalembert kézzel szurás ért, úgy hogy a kórházban kellett sebet bekötözni.

A főügyész aláveti magát a parancsoknak

Ugyanazon estén a Strada Tiganimeiben is megtámadták a zsidó lakosságot a cuzista fiatal emberek. Ezuttal megjelent a helyszínen Pacurariu főügyész is, aki elkezdett kiabálni:

— Az összes zsidók takarodjanak be házaikba. Verjétek meg azokat, akik nem kotródnak el.

Szemtanuk kijelentése szerint Pacurariu főügyész magára nézve is kötelezőnek tartotta ezt a rendelkezést és személyesen is résztvett a zsidók püfolásában.

Két feljelentés történt emiatt a főügyész ellen szidalmazás és verekedés címén. A per tárgyalása szeptember 18-ra van a bálti járásbírószágra kitűzve.

Kampóskereszt a törényszék falán

Megállapítást nyert, hogy Muscalu rendőrprefektust Pacurariu főügyész

akadályozta meg kötelességének teljesítésében. De nehéz dolog az antiszemita kilengések ügyében az igazságot megállapítani már csak azért is, mert a rendőrszemélyzet egy huron pendül az antiszemita agitátorokkal. Egész sereg feljelentés tanuskodik erről. Különösen egy Amariutei nevű komiszár ellen nagy az elkéseregés, aki véresre verte a letartóztatott zsidókat. Három zsidót, közöttük egy leányt, hajnali három órakor vittek egy izben a rendőrségre. Midőn ezek ellenkezni merésztek, revolverrel fenyegették meg őket. A három letartóztatott csak a zsidóság képviselőinek erélyes közbejárása után és különösen Pascu szenátor intervenciója következtében helyezték szabadlábra. Pascu szenátor kijelentette a Dimineata munkatársa előtt, hogy néhány nappal ezelőtt összehívott hatóságközi értekezleten felháborodásának adott kifejezést Pacurariu főügyész magatartása fölött.

Most Báltiban tartózkodik Anghelescu rendőrségi vezérfelügyelő, aki oknyomozó kutatást folytat a rendőrség és törényszék iratai között. He egyébről nem, arról mindenesetre meggyőződhetik Anghelescu vezérfelügyelő, hogy a bálti törényszék tárgyaló terméinek falán mindenütt ott lóg a kampóskereszt — fejezi be cikkét a Dimineata.

Világszór! A hangos filmek fejedelme!

HADZSI MURAT

(FÉHÉR ÖRDÖG)

Főszereplő:

Ivan Mosjoukine

Látható a magyar színházban: Csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap. — Előadások 3, 5, 7 és este 9 órakor kezdődnek. Helyárak 30—, 20— és 10— lei.

A galántai főrabbi leányát halálra égette a felrobbant spiritusz

Pozsony, június 25. A pozsonyi állami kórházba tegnap este beszállították özvegy dr. Fischer Jakabné, Seidl galántai főrabbi leányát, aki borzalmas szerencsétlenségnek esett áldozatul. Az asszony egész testét szörnyű égési sebek borították és noha az orvosok mindent megtettek megmentésére, nem lehetett az életnek megmenteni és az özvegy ma hajnalban behalt sérüléseibe. Halála előtt természetesen kihallgatták még és ekkor elmondotta, hogy mi történt.

Az asszony lakásán tartózkodott a huga, Seidl Malvin is, aki nővére kérésére tüzet rakott a tüzhelyen. Alighogy elvégezte ezt a munkát, a sütőből egyszerre füst és láng csapott ki. Seidl Malvin ki akarta nyitni a sütő

ajtáját, de ez nem sikerült neki. Rémulten segítségül hívta a nővérét, aki egy ideig hiába erőlködött az ajtóval. Egyszerre azonban az ajtó felpattant és a következő pillanatban hatalmas detonáció reszkettette meg a levegőt. Valaki egy üveg spirituszt felejtett a sütőben. A szertefröccsenő, égő folyadék meggyújtotta dr. Fischerné ruháit és rövid idő leforgása alatt az asszony valóságos eleven fátylává vált. Mire segítségére siettek, már harmadfoku égési sebeket szenvedett.

Dr. Fischerné férje is tragikus körülmények között halt meg 1926-ban, amennyiben foghuzás következtében vérmérgezést kapott. A szerencsétlenül járt asszony két árva hagyott hátra.

Megkezdődött a müncheni nemzetközi tánc-kongresszus

„A tánc a modern élet komoly tényezője” írja egy jezsuita atya. Vonuljon be a tánc a prózai színpadra is?

München, június 25. Tizenkilencedikén kezdődött Münchenben a nagy nemzetközi tánc-kongresszus. Az összes német táncművészek, táncszekták és táncpedagógusok részt vesznek ezen a kongresszuson, de rajtuk kívül eljött mindenki, akinek csak valami köze van a tánchoz: színházi rendezők, tánczeneszerzők, pantomim-írók. A mozgásművészet birodalmának nagy eseménye ez a kongresszus. Talán minden korok legősibb és legszínesebb művészeté a tánc és ennek köszönhető, hogy ma is uralkodik, talán jobban, mint valaha. Hogy milyen nagy az érdeklődés a tánc-kongresszus iránt, azt mutatja az, hogy már most is rengeteg cikk jelenik meg s nyilatkozat

hangzik el a tánc-kongresszus problémáival kapcsolatban.

Egy jezsuita atya a táncról

A legérdekesebb ezek közül P. Friedrich Muckermann jezsuita atya cikke, amelyet a kongresszussal kapcsolatban írt.

— Tagadhatatlan, hogy korunkban az eddiginél sokkal nagyobb tánc-kultusz tapasztalható a nép minden rétegében. — írja a jezsuita atya. — Ez sok tekintetben visszahatás a mai mechanikai élet ellen. Gép, műhely, hivatal, organizáció és elvont gondolkodás jellemzi korunkat. Az emberi lélekben természetes reakció támad ez ellen s ennek a

Fájdalmak étkezések után

Étkezések után gyakori kellemetlen érzések, mint gyomorégés, savanyu felbőfőzés és egyéb emésztési fájdalmak eredetét a legtöbb esetben a túlságosan nagy gyomorsavtartomra kell visszavezetni. A gyomorsavfelesleg az élvezett ételeket erjedésbe viszi, ha idejében nem segítünk ezen, egy a fájdalmak minden étkezés után hevesebben lépek fel.

Hogy a gyomorsavfeleslegét semlegesíthesse és az emésztése rendes legyen, MAGNESIUM PERHYDROL „MERK”-et kell használnia. Étkezések után egy tablettát kevés vízben bevéve rögtön megszünteti a gyomor fájdalmakat és biztosítja a rendes emésztést.

Minden gyógyszerárban kapható

reakciónak legszemléletesebb megnyilatkozása a tánc-kultusz. Aki a mai ember lélekével foglalkozik, annak komolyan kell foglalkoznia a táncal is.

Színház és zene

Mary Wigman, a modern táncművészt egy legkiválóbb képviselője a színház és a tánc kapcsolatával foglalkozik.

A tánc principiumának meg kell hódítania a színpadot, — mondja. — A színpad legnagyobb művészi feladata, hogy kifejezze az élet lényegét. Az élet pedig grandiózus tánc. Egyes orosz színtársulatok már felismerték ezt, amikor szakítottak a naturalista színpadi mozgással s ehelyett ritmikus, táncszerű mozgást monosítottak meg a színpadon, felismerve és kifejezve ezzel az élet lényegét. A dráma és a színpadi rendezés ma válságban van és ebből a válságból igazán termékenyítően csak egy valami vezetheti ki: a tánc. A tánc-gesztus a színpad új éltető forrása és teremtő ereje. De be kell vonulnia a táncnak a prózai színpadra is. Nem elég, ha a színes csak a hangjával és az arcával játszik. Egész testével játszania kell, mert csak így érzékeltetheti az életet, amelynek lényege a mozgás. A müncheni tánc-kongresszus egyik legfontosabb program-pontja: kivívni a polgárjogot a tánc számára a prózai színpadokon.

Tánc és pénz

De foglalkozik majd a kongresszus a táncosok anyagi helyzetével is. Még a legkiválóbb táncosok sem keres soha annyit, mint egy közepes operai nagyság. Nem is beszélve a táncosok tagjairól, akiknek fizetése kétszázbejtő. Pedig a táncosok egyes tagjai nem statisztaszerepet játszanak, hanem mindegyik olyanforma felelősséggel és egyforma jelentőséggel vesz részt az alkotáásban.

A kongresszuson a táncosok szociális helyzetének radikális megváltoztatását fogják sürgetni. Közismertek azok a fizikai és erkölcsi veszedelmek, amelyek főleg a táncproletáriátus nótájainak jutnak osztályrészül. Innét van az, hogy a táncosnő fogalmához legtöbbször bizonyos megalázó asszociációk fűződnek.

Fritz Böhme cikke szerint, ha egy fiatal táncosnak vagy táncosnőnek komoly ambíciói vannak és nem vartietáncolásból, hanem komoly művészi táncból akar megélni, — ez szinte lehetetlen. A nagyközönség nem tudja megkülönböztetni a ritmikus tornát a táncművésztől.

Ezek tehát azok a művészi és szociális problémák, amelyeket a nagy érdeklődéssel várt müncheni tánc-kongresszus akar megoldani.

Ügyeljen az egészségére! Megóvja Önt a némi betegségtől!

IRÓK -

A berlini S

Egészen különös „Jüdisches Adressbuch” címmel a napokban. Egy polgár hogy azt a német ironiával mondják

Az ötszáz oldalas főleg tanulságos. A ház, a zene, az ifjúság terén kiváló hely névjegyzéke. Külön kiemeli azokat, a retek és mégis a közönségben. Első között Einstein politikai jelentek meg pályáját és tud. Külön méltó hely Lion Feuchtwanger professzornak, Alfred Döblin költőnek, Schmidt bankigazgatónak, a berlini rendőrség novszki színigazgatójának, más zsidó notabérek nevet ölel fel. Amikre igazán fogni, hogy zsidó póler, Greiffenbath, Schütz, Schveik: Bounaventura Calomari, Delmonico, a cím több Arje. Tell, nevű zsidók is és mos Schiller, két Hauptmann és hu

De más érdekes a címkönyvben. Atyák nevei, mint mus, Mathäus, M rarehia képviselő, tiz Kaplannal, két terrel. Van két P rini. A Keletrre er zül van hat Euf és tiz Paradis. Is Gotteswillek, a Gemannok, a Gottfel sok és egy Göttlic

Erdekes, hogy a ha nem C-vel írják Kohn közül ötv Nyoleszáz Lévi é könyvben. Nevek kedők voltak, a kö Ansterreicher, Mü wier, Geitner, Glanégyszázszor ford

Nem éppen paci nak a berlini zsidó Held, három Held néhány Sieger, kö és egy asszony: S ugy katonailag ha lauffer neve. Van vek is. Egy urat hívnak.

Monarchisztikus mon és Saul Kurf szonöt Prinz, akik sze tiz republikán áll. Huszonötöt B nyat Biermannak nyat Bierhoffnak és egy urat Schn nek a neve Tokay be, igen soknak Weinsaft, stb. A

Dr. Kra

világi

Psychopat

külön

a rendellen

Minden orvosnak, szülőnek el kell minden művelt em pillantani az ember neinek titkaiba.

leszállított ára

Kapható az UJ K

IRÓK - IRÁSOK

A berlini Semi-Gotha

Egész különös könyv jelent meg „Jüdisches Adressbuch für Berlin” címmel a napokban a német fővárosban. Egy polgári Semi-Gotha ez, a hogy azt a német fővárosban szelid ironiával mondják.

Az ötszáz oldalas könyv érdekes és főleg tanulságos. A tudomány, a színház, a zene, az ipar és kereskedelem terén kiváló helyet szerzett emberek nevéjegyzéke. Külön ismerteti a mű és képzőművészeket, akik világnévet szerettek és mégis megmaradtak a zsidó közösségben. Első helyen áll e nevek között Einstein professzor. Róla oldalakat jelentek meg, ismertetőket élet-pályájáról és tudományos működéséről. Külön méltó hely áll rendelkezésre Lion Feuchtwanger íróknak, Reinhardt professzornak, Lesser Ury festőnek, Alfred Döblin költőnek, Jakob Goldschmidt bankigazgatónak, dr. Weisz, a berlini rendőrség főnökének, Bar-novszki szingigazgatójának és számos más zsidó notabilitásnak. Negyven-egyet nevet ölel fel a mű, olyan neveket, amelyekre igazán nem lehetne ráfogni, hogy zsidó eredetűek. Kristianpoller, Greiffenhagen, Vollmer, Voll-rath, Schultz, Schröder, stb. Olasz nevek: Bounaventura, Burri-Quatroni, Calomari, Delmonte. Arjak ugyan nincsenek a címkönyvben, de annál több Arje, Tell, Faust, sőt Jahn nevű zsidók is élnek Berlinben. Számos Schiller, két Hamerling, tizenkét Hauptmann és husz Klopstock.

De más érdekes nevek is találhatók a címkönyvben. Keresztény egyház-átváltók nevei, mint Johannes Hieronimus, Mathäus, Markus. A római hierarchia képviselői: négy Abt-tal, tiz Kaplannal, két Pábstal, tiz Priest-terrel. Van két Pastor és egy Pasto-ri. A Keletre emlékeztető nevek közül van hat Eufraht, egy Jerusale-um és tiz Paradis. Isten nevét viselik a Gotteswillek, a Gottehrerek, a Gottes-mannok, a Gottfeldek, a Gottgetreusok és egy Göttlich nevű ur.

Erdekes, hogy a Kohnok nem K-val, hanem C-vel írják nevüket. A hétszáz Kohn közül ötvenen Cohnnak írják. Nyolcszáz Léwi és Lewin található a könyvben. Nevek, amelyek arra mutatnak, hogy elődeik nemesek kereskedők voltak, a következők: Amtmann, Amsterreicher, Müller, Musikant, Klawier, Gertner, Glaser, Gerber, Pauker, névverször fordul elő.

Nem éppen pacifista nevek is akadnak a berlini zsidók között. Ime: husz Held, három Heldmann, tizenöt Kampf, néhány Sieger, körülbelül tizenöt Kraft és egy asszony: Sara Kraftmeyer. Ép-ny katonailag hangzik David Sturm-lauer neve. Vannak persze békés nevek is. Egy urat Verstaendigunghnak hívnak.

Monarchisztikus nevek: Aron, Solomon és Saul Kurfürst. Ötven Kaiser, hu szonöt Prinz, akikkel szemben mindössze tiz republikánus Scheidemann név áll. Huszonötöt Biernek neveznek, néhányat Biermannak, Bierbreuenernek, néhányat Bierhoffnak, három Brandweinnak és egy urat Schmil Wodkanak. Kettőnek a neve Tokayer, tizenkettőnek Trau-be, igen soknak Weinberg, Weinreb, Weinsaft, stb. A Nikotint dr. Tabak és

Dr. Krafft-Ebing

világhírű könyve
Psychopathia sexualis

különös tekintettel
a rendellenes nemi érzésre

Minden orvosnak, jogásznak, pedagógusnak, szülőnek el kell olvasni ezt a könyvet, de minden művelt embernek is, aki be akar pillantani az emberi lélek megtévedt ösztöneinek titkaiba. — A 400 oldalas könyv

leszállított ára **163.** — le (és portó)
Kapható az UJ KELET könyvsztyályában.

egy Knaster nevű ur képviseli. Igen sok az állati név. Közel százötven Adler, százötven Baer, Behr, tizenkét Brummer, kétszáz Löwe, Löwenberg, Löwenbein, Löwenherz, stb. Háromszáz Wolff, hetvenöt Fuchs, husz Gans, három Gimpel, ötven Haase, négyszáz Hirschfeld, stb.

Százötven Katz, ötven Haan. Vannak kellemetlen állatnevek: három Laus, három Rebhun, egy Rehbock, egy Tieger és hét Wurm. Az arany az elképzelhető legtöbb összeköttetésben fordul elő háromszázszor. Goldberg, Goldbaum, Gold-ápfel, Goldglanz, Goldfarb, Goldfeld,

Goldhirsch, Goldkorn, Goldstein, stb. Az ezüst körülbelül kétszázszor: Silbermann, Silberberg, Silberstrom, stb. A kölcsön-advokát és kölcsönvevők szintén szerepelnek. Öt Borger él Berlinben és egy Bor-genicht. Van egy Scheinwexler, két Schuldenfrei és harminc Rotschild.

Szenvedélyes vitát robbantott ki a kamarában az interimáris bizottságokról szóló javaslat

A szocialista képviselők a kormány fejére olvasták a gyulafehérvári határozatokat. A kisebbség ellen irányul a javaslat

Vajda: Mi nem tehetünk róla, hogy Cuza egyetért velünk

Bucuresti—Bukarest, június 25. A ka-mara ma délutáni ülésén napirend előtt Radaceanu szocialdemokrata képviselő szólalt fel a buhusi események ügyében interpellálva meg a belügyminisz-tert. Elmondja, hogy a csendőrok puskatussal vertek szét a munkások között. Vajda belügyminiszter válaszában ki-jelenti, hogy vizsgálatot rendelt el eb-ben a kérdésben. Radaceanu replikájában kijelenti, hogy nem bízik a vizsgálat eredménye-ben. Vajda visszautasítja ezt a hangot. Nem engedheti meg, hogy a vizsgálóbi-zottság munkájának értékét bárki is két ségbevonja. Több jelentéktelen felszólalás után Mirescu szocialdemokrata kérdi a kor-mányt, hogy milyen intézkedéseket kí-ván fogantatni a molnárokkal és pé-kekkel szemben, akik szisztematikusan drágítják a kenyert.

A forgalmi adó ellen

Herocanu többségi a forgalmi adó el-törölését kéri, mert az számos visszaélé-sekre ad alkalmat.

Rosenberg többségi: A közönség két-szeresen és háromszorosan fizeti meg a forgalmi adót.

Ezután átternek a napirendre. Rang többségi képviselő törvényjavaslatot ter-jeszt be, amely Marzescu volt liberális igazságügyminiszter özvegyének érvá-radékot szavaz meg. A többségi képví-selők nagy zajjal fogadják a javaslat betérjesztését.

— A nemzet bőrre nap-nap után nyug-dijakat szavaztatnak meg! — hangzik a többség soraiból.

Pardos többségi: A régensek nyugdí-jánál is ezt kellett volna kiabálniok!

Pop-Csicsó elnök kéri Rang képviselőt hogy vonja vissza a javaslatot, amely-nek tárgyalása ily feszült atmoszféri-ban teljes lehetetlenség.

Kiterjesztik az interimáris bi-zottságok hatáskörét

Ezután megszavazzák a földgázör-törvényt, a szenátus által beiktatott mó-dosításokkal, majd átternek a közigaz-gatási törvény 536. paragrafusának mó-dosítására. A módosító javaslat értelmé-ben az interimáris bizottságok ugyan-olyan joggal lesznek felrúháza, mint a választott városi tanácsok. Az eddigi tör-vény hét hónapban szabta meg az inter-i máris bizottság működésének határidő-jét. A módosító javaslat ezt a határidőt is eltörli.

Dr. Lucian Sándor szocialdemokrata képviselő szólal fel elsőnek a javaslat-hoz. Ezt a törvényt azért akarja megsza-vaztatni a kormány — mondja, — mert a nemzeti-parasztpártnak egyes városok-ban nem sikerült megszerezni a többsé-get. Ily módon próbálja a kormány a városok és községek fölötti uralmát ál-landósítani. Ez volna az a törvényesség, amelyet a nemzeti-parasztpárt oly sokat hangoztatott az ellenzéken. Ha majd Önök ellenzékbe fognak kerülni, nagyon meg fogják keserülni ezt a törvényja-vaslatot, amely mindennek mondható, csak éppen demokratikusnak nem.

Cuza támogatja a javaslatot

Lucian felemlíti ezután, hogy az éj-jeli ülésen Cuza azonosította magát a törvényjavaslatl, anélkül, hogy a kor-mány tagjai közül bárki is tiltakozott volna a kriminális eszméket hirdető Cuza támogatása ellen.

Cuza: Miért volna kriminális az én programom.

Lucian: Maga egy jobboldali bolse-vizmust hirdet, le akarja gyilkoltatni a zsidókat, le akarja koboztatni vagyó-nukat. Az Ön eszméi ép olyan veszedel-mesek, mint a szélső baloldaliaké.

Cuza: Ugyáltszik, maga is zsidó. Lucian: Nem vagyok zsidó, de nem szégyelné, ha az volnék.

Pop-Csicsó István elnök kéri Luciant, hogy ne folytasson személyi polémia-kat, hanem térjen a tárgyra.

Lucian: Cuza felszólalása is a tárgy-hoz tartozik. Már csak azért is foglal-kozni kell vele, mert nem tudom, med-dig lesz még alkalmam a parlament szószeréről vitatkozni vele. Remélem, hogy az elkövetkező választások alkalmával Cuza nem fog bekerülni a par-lamentbe.

Cuza: A jövő parlamentben ötvenen leszünk.

Lucian: Az ország szegylene lesz, ha így lesz.

Vajda Sándor: Mi nem tehetünk ar-ról, ha Cuza ebben a kérdésben támogat bennünket. Ez nem jelenti azt, hogy mi más kérdésekben is egyet értünk vele.

Mi történt Báltiban?

Lucian: Nem volna szabad tünni, hogy ez az ember állandóan rendbontásokra uszítson, mint ahogyan az leg-utóbb Báltiban is történt.

Anghelescu belügyi alminiszter: Cu-zának semmilyen szerepe nem volt a bálti eseményekben.

Lazar Illés: Báltiban semmi sem történt tulajdonképpen.

Lucian: Ha a kormány valóban de-mokratikus program alapján áll, ugy-erélyesebb kézzel kellene véget vetnie az antiszemita kilengéseknek.

Lazar Illés kirohan a szónoki emel-vény elé és onnan kiáltja Luciannak: Maga burzsnj! Maga ne beszéljen a munkásság nevében, amelynek nem igazi képviselője.

A szocialdemokrata képviselők a pa-dokát verik Lázár Illés közbeszólása elleni tiltakozásuk gyanánt.

Megsemmisítik az autonómiát

Lucian: Engem mindenesetre meg-tisztelt az Ön antipátiája. Lazar ur. Méltóságomon aluli volna, ha rágalmai-val bővebben foglalkoznék. Még csak annyit, hogy hat hónap múlva az or-zság összes városaiban interimáris bi-zottságok fogják a közigazgatást irá-nyítani, a törvényesség és a demokrá-cia nagy diésőségére. Ceausoglu lupista kijelenti, hogy ez a törvényjavaslat veszedelmes preceden-t képezhet a jövőre nézve. A demokrá-cia alapelveit sérti az a szellem, amely ezt a javaslatot inspirálta. A közigazgatási törvény az autonómia szellemében ké-szült el, ez a javaslat pedig megsemmisíti a községek autonómiáját és ki-nevezett emberek kezére bizza a köz-igazgatást. És ez akkor történik, ami-dőn a választások szabadságát biztosi-

tották és a választói jogot kiszélesítet-ték. Kijelenti, hogy a javaslat ellen fog szavazni.

Az ellenzéki elvek

Iacobescu beszarábiai független kép-viselő a következő szónok. Ez az egy-szakaszos javaslat — mondja Iacobescu — megsemmisíti az egész közigazgatási törvényt és kicsufolása annak a hare-nak, amelyet a nemzeti parasztpárt tiz esztendőn keresztül folytatott az ellen-zéken. Ez a javaslat egyetlen tollvonás-sal megszünteti a községek autonómi-áját. A kormánynak nyilván az a törek-vése, hogy a kisebbségeket ne engedje szóhoz jutni a közigazgatásban. Mi annak idején a liberális parlamentben harcoltunk a kisebbségek elnyomtatása ellen. Nem a mi programunkban, ha-nem a liberális párt programjában sze-repel a kisebbségek háttérbe szorítása. Mi váltig azt hangoztattuk, hogy együtt kell dolgoznunk az ország összes kiseb-biségeivel, mert az állam fejlődése csakis az összes polgárok harmonikus együtt-munkálkodásán épülhet fel. Nem kí-vánhatjuk a kisebbségektől, hogy tel-jesíthessék a kötelességüket, ha nem adjuk meg nekik jogaikat. Nem lehet románokat gyártani ott, ahol nincse-nek.

Cuza: Maga is az idegeneket védi. Iacobescu: En nem védem az idegene-ket, de annyi bizonyos, hogy nem ilyen eszközökkel kell a városokat románi-zálni.

Lucian: A kisebbségek is fizetnek adót.

Megbukik a javaslat?

Kreuter a német párt nevében nyilat-kozatot olvas fel, amely oda konkludál, hogy a német képviselők a javaslat ellen szavaznak.

Jumanea szocialdemokrata kifejti, hogy a javaslat meghazudtolása a nemzeti parasztpárt programjának és a gyulafehérvári határozatoknak. Ezek a határozatok proklamálták a kisebbsé-gek jogait és azt az elvet, hogy Romá-nia nem kíván olyan politikát folytatni a magyarsággal szemben, mint aminőt a magyarok folytattak a nemzeti ki-sebbségekkel szemben.

Vajda Sándor: Ön nincs megelégedve a mi kisebbségi politikánkkal, a ki-sebbségek azonban meg vannak elé-gedve.

Laar Ferenc: Nem nagyon. Holnap folytatják a javaslat vitáját, amelyre egész sereg képviselő iratko-zott fel. A Zsidó Parlamenti Klub nevében dr. Fischer Tivadar fog a javas-lat ellen felszólalni. Politikai körökben ugy hiszik, hogy a többség le fogja szavazni a javaslatot.

Philadelfiába tette át székhelyét a newyorki „erkölcsvédő” gyilkos

A gyilkos elhagyni készü: Amerikát

Newyork, június 25. Az erkölcsvédő gyilkos, aki Newyork parkjaiban a sötét utakon járkáló szerelmes párokra vadászott, áttette tevékenységének szin-terét Philadelfiába, sőt ha írásbeli bejelentéseinek hinni lehet, távozni készüli az Egyesült Államok területé-ről. A gyilkos egyik philadelfiai

laphoz levelet intézett, melyben azt közli, hogy repülőgépen elhagyni ké-szül Amerikát, mert erkölcsjavító munkásságára az erkölcsök jelentős megjavulása miatt már nincsen semmi szükség. A rendőrség figyelni az ősz-szes amerikai repülőtereket.

Amatőrök EMKE Drogeriában
CLUJ, PIATA UNIRII TELEFON 2-50

Etkezések után
gyakori kellemet-
gyomorégés, sava-
s egyéb emésztési
et a legtöbb esetben
gy gyomorsavtarta-
vezetni. A gyomor-
vezett ételeket erje-
dejében nem segí-
fájdalmak minden
esebben lépnek fel.
rsavfelesleget sem-
emésztése rendes
IUN PERHYDROL
asznál. Étkézé-
ettát kevés vízben
ngszünteti a gyó-
és biztosítja a ren-
zertárban kapható
életesebb megnyilat-
z. Aki a mai ember
z annak komolyan
áncsal is.
Sínház és zene
modern táncművé-
bb képviselője a
áposolatával foglal-
ának meg kell hó-
— mondja. — A
művészi feladata,
t lényegét. Az élet
t. Egyes orosz szin-
merték ezt, amikor
lista szinpadon moz-
tikus, táncszéri
meg a szinpadonf
re ezzel az élet lé-
szinpadon rendezés
éből a válságból
n csak egy valami
A táncszertus a
rása és teremtő
ulnia a táncnak a
nem elég, ha a szí-
és az arcával ját-
átszania kell, mert
i az életet, amely-
A müncheni tánc-
egfontosabb prog-
polgárjogot a tánc-
ápadokon.
Tánc és pénz
d a kongresszus a
zetével is. Még a
t sem keres soha
pes operai nagy-
a tánckarok tag-
és kétségbeesztő-
és tagjai nem stak-
k, hanem mind-
összességel és egy-
sz részt az alkó-
áncosok szociális
megváltoztatását
ertek azok a fi-
delmek, amelyek
átus nótájainak
Inné van az,
ához legtöbbször
ociációk fűződ-
szerint, ha egy
táncosnőnek ko-
és nem variete-
omoly művészi
— ez szinte lehe-
nem tudja meg-
s tornát a tánc-
vészi és szociá-
a nagy érdek-
ánekongresszus

Ügyeljen az egészségére!
Megóvja Önt a nemzeti betegségek elől!

Dr. Adler Alfred, a híres individual-pszichológus az amerikai tipusban látja a jövő emberét

Bécs, június 25. A napokban amerikai utjaról Bécsbe hazaérkezett dr. Adler Alfred, a híres individual-pszichológus, akit a Columbia-egyetem hívott meg néhány hónapra, hogy az egyetem tanárai és hallgatói előtt ismertesse az individual-pszichológia alapelveit. A felolvasó turné két-három hónapra volt csak tervezve, azonban az előadások iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy Adler Alfrednek meg kellett hosszabbítani előadó turnéját kilenc hónapra. A jövő tanévben ismét vissza fog utazni, hogy különböző egyetemeken berendezzen individual-pszichológiai kiserleti állomásokat.

Dr. Adler Alfred az amerikai emberről és az amerikai gazdaságról az alábbi érdekes megfigyeléseit közölte.

Ha meg akarjuk ismerni Európában az amerikai ember típusát, akkor a következő példát kell szemellett tartani. Az európai úgyszólván fűdkádiban nevelkedik fel. Fejlődési lehetőségei korlátozottak, minden polgári gyermek arról beszél, hogy valamikor tisztviselő, tanító, kereskedő, vagy iparos lesz és jól tudja, hogy ambícióját korlátok határolják. Ezzel szemben az amerikai mintha óceánban élne, amely a gazdagság és siker felé vezetó utra mutat. Ezek a lehetőségek és ez a nagy környezet érthető módon emeli az amerikai ember öntudatát és ez a mindennapi élet problémáiban is megnyilvánul. Odaát az egyéni méltóság iránt sokkal nagyobb tisztelettel viseltetnek, mint itt. Az alkalmazottat is gentlemánként kezelik, mert mindenkiben él az a rejtett érzés, hogy Amerikában bárkinek módjában van eljutni arra a legmagasabb méltóságra, amit ez az ország nyújthat. Az amerikai ifju nyugodtan kijelentheti, hogy az Egyesült Államok elnöke akar lenni. Senki ezért ki nem neveti, mert nemcsak egy példa volt arra, hogy a legszegényebb sorsból felkerültek emberek a legmagasabb polcra. Ennek megfelelően odaát a nevelés is egészen más, mint nálunk Európában. A tehetségesek istápolása, különösen a magániskolákban valóságos ambíciója a társadalomnak. Egyébként is az a törekvés, hogy minden egyéniség megfelelő helyre jusson az egész Unió területén, most már úgyszólván maradék nélkül érvényesült.

Henry Ford iskoláiról dr. Adler Alfred a következő érdekes dolgokat mondotta:

Henry Ford olyan iskolákat akar, amelyek a gyermekeket ne neveljék másra, kizárólag a gyakorlati, kenyérkereső pályákra. A tantárgyak helyett kereseti tárgyakat, főleg ipariakat vezetett be. En nem vagyok ennek a barátja és úgy vélem, hogy ezen a téren a középút a legjobb.

Amerika kulturális és gazdasági viszonyai körül nagy jelentősége van a nő helyzetének. Az amerikai leány számára mindenesetre nagyobb érvényesülési lehetőségek nyílnak, mint az európainak. Lelki és erotikus vonatkozásban azonban az amerikai leányok számára éppolyan korlátok állanak fenn, mint európai egykoru társnőik számára. Megfigyeltem, hogy Ameri-

kában a kultura jórésze nők kezében van. Nemesak a nevelés és karitatív munka tekintetében állanak első helyen, hanem nagy befolyásuk van, mindenesetre sokkal nagyobb, mint európai kolleganőiknek, a politikára. Az asszonyok odaát éppen ezért külön törvényes és szociális védelemben részesülnek. A nőnek ez a nagyrabecsülése Amerikában még abból az időből ered, amikor Amerika még aránylag kevés nők fölött rendelkezett.

A személyes fejlődés szabadsága és az egyenlőség gondolata az, amit az amerikai mentalitás módjólott támogat. Mindenesetre érdekes, hogy például a magasabb női iskolák látogatóinak negyven százaléka egy körkérésre, hogy mik szeretnének lenni, azt válaszolták, hogy legszívesebben férfiak.

Az amerikai nem tud lesújtani nagyobb pénzügyi katasztrófa. Az európai kétségbeesik, ha elveszítette egzisztenciájának pénzügyi alapjait, az amerikai azonban arra gondol, hogy amíg él, mindig számtalan életlehetőség áll előtte. Az amerikai talán azért is bizakodóbb, mert tudja, hogy a karitatív munka, az amerikaiak méltányossága és emberszeretete révén sohasem fenyegeti az elmerülés veszélye.

Ablakbeverésért elítéltek négy kisenevi cuzista agitátort

A per zsidó vádiottját felmentette a bíróság

Bucuresti—Bukarest, június 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kisenevből jelentik, hogy az ottani járásbírósg ma ítélkezett több antiszemita fiatalember fölött, akik a múlt héten számos zsidó lakos ablakait beverték. A vádlottak között volt egy Sulghin nevű zsidó

fiatalember is, aki kijelentette, hogy nem volt ott a tüntetésnél és belekevertek ebbe az ügybe anélkül, hogy valami közbe lenne hozzá. Sulghint a bíróság fel is mentette, ellenben az ablakbeverők közül egyet egyhávi, hármat egyenként 15 napi fogházzal büntettek meg.

A francia megszállók tiz kisebb rajnai várost üritettek ki ismét

Gaillaumoi tábornok szerint e hó 30-ig a megszállás befejezést nyer

Berlin, június 25. Rhein-Hessenből érkezett jelentések szerint a megszállók ma reggelig tiz kisebb várost Rhein-Hessenben teljesen kiürítettek.

Párizs, június 25. Briand francia külügyminiszter ma hosszabb megbeszélést folytatott Guillaumoi tábornokkal, a rajnai megszálló csapatok főparancsnokával, aki biztosította a külügyminisztert arról, hogy a kivonulás a Rajna-vi-

dékről június 30-ig minden zökkenő nélkül teljes befejezést nyer. A külügyminiszterium ilyen értelmű hivatalos tájékoztatást küldött a párizsi lapoknak. Brüsszel, június 25. A déli lapok nyilvánosságra hozzák a rajnai megszálló csapatok legfőbb intendánturájának adatait, melyek szerint a megszállás költségei 6 és fél milliárd arany márkába kerültek.

Véres ütközet folyt le a rangooni fegyház zendülő rabjai és a karhatalom között

London, június 25. A hátsóindiai Rangoon-fegyházban zendülés tört ki. Több száz fegyenc a munkateremben megrohanta és rövidesen ártalmatlanná tette a fegyöröket és birtokba véve a letar-

tóztatási intézet arzenálját, fegyveresen nagy tömegben ki akartak törni a börtönből. A zendülők kísérletet nagyobb katonai és rendőrsapat közbeavatkozására akadályozta meg. A fegyencnek a gép-

Govora fürdő Szezon június 1-től szeptember 30-ig.

Jódos és kénes ásványvizek, rendkívül hatásosak krónikus reuma, érelmeszesedés, szél-títés és vérhaj ellen.
Fizioterápia, elektromos gyógy mód, inhaláció, pulverizáció, stürtett levegő reichenhalli módra, szénsavas fürdők, hidroelektikus fürdők, diathermia.

CALIMANEȘTI—CACIULATA

Kénes ásványvizek, hajthatású vizek, ajánlatosak krónikus reuma, vérszegénység, limfatore, migrén stb.
Fizioterápia, inhaláció, pulverizáció, diathermia, iszapfürdők és szénsavas fürdők.
Párfürdők, strand az Olt partján.
CACIULATA GSVÁNYVIZ felül multhatatlan a vese-, máj-, és húgyszervi megbetegedéseknél. (Vesekő, homok, guta, érelmeszesedés)
Információt, prospektust és tarifát ingyen küld a Soc. Govora-Calimanești, Strada Brezoianu 44, București.

**Ég a napmelegtől
szegény lábunk talpa**

Könnyű jó cipővel
segíthetünk rajta!

Gummitalpu vászon-
cipő, a neve **Dorco**

Tetszetős,
kényelmes
és az ára **olcsó!**

ÜGYELJÜNK A
VÉDJEGYRE!

fegyverek láttára sem akartak elállani szándékuktól s ekkor két óras harc kezdődött, amely a karhatalom felülkerekedésével ért véget. A heves tüzharcban 40 fegyenc, 2 rendőr, 1 katona és 2 fegyőr életüket veszítették. 60 fegyenc és a karhatalom 11 embere igen súlyos sebesüléseket szenvedtek. A zendülőket rögtönítelő bíróság elé állítják s nem kétséges, hogy a vezetőket ki fogják végeztetni.

Proletárgyermekek nyaralása

A Házsongárdi körut 10. szám elszőlők figyelmét hetek óta vonja magára egy zöld lombokkal szegélyezett udvar, amelynek napsütötte csöndjét apró proletárgyermekek hangos kacagása veri fel. Nem valami fényűző hely ez, de napfény és lombok árnyéka bőven akad itt is. Hat-tíz éves gyermekek sütkéreznek a lombok alatt, fürdenek, hancuroznak, éppugy, mint az előkelő negyedik gyermekei. Vékony, sovány testükön most a két hét óta tartó nyaralástól a napsütés drága bronza ragyog, halvány arcukra pir és mosoly lopódzott, mintha örökké ebben a mosolygó boldogságban és gondtalanságban lett volna részük. Pedig legtöbbször a legszomorúbb és legkétségbeejtőbb nyomortanyák vidékéről kerültek ide, a kolozsvári társadalom karitatív jóindulatából. Néhány emberbarát gyönyörű gesztusa tette lehetővé, hogy ezt a nyaraló-akciót megrendezhessék és három hónap alatt kéthetenként felváltva, 72 szegény gyermek számára tegye lehetővé a napfényt, a tiszta ágyat, a pormentes levegőt, a vajas kenyéret, a reggeli tejet és az emberséges, a nyomorúság fertőzött légtől távoleső szavakat.

Az akció ma még kezdetleges. De ha a társadalom szíve továbbra is megtartja melegségét e kis apróságokkal szemben, akkor valószínű, hogy jövőre ilyenkor még sokkal több munkásgyermekek élvezheti majd a nyaralás örömeit. Sokkal több proletár-gyermek mehet majd neki felhízni, ellentállóvá tett testtel a tél nyomorúságainak, amelyet munkánélküli, nyomorgó szüleinek házában kell majd eltöltenie. Akinek öröme telik a szegény gyermekek közvetlen öröm megnyilvánulásaiban, a szeretetben és a jószágban, mely minden baja és zűllésge ellenére is, összetartja ezt a világot, az járuljon maga is hozzá ahhoz, hogy ez a nyaralási akció minél szélesebb keretekben érhesse meg teljes kifejlését.

Hirdessen az Uj Keletben

**Milyen legyen
a modern irodaüzem?**
Megmutatja Raith Tivadar,
**Az irodaüzem
arcionalizálása**
című két kötetes könyve.
Ara 391 lej
az UJ KELET könyvostályában

**LEGJOBB
LEGSZEBB
LEGOLCSÓBB**
női és férfi fürdőruhák és cipők

Sándor
kötött, szövött, rövidáru
üzletében
CLUJ, Piața Unirii 9. szám.

Lalu
A híre
Bucuresti—Bu
Uj Kelet tudosi
niszter egyik k
magával a banae
érdekes utas erk
lőtrre meleg, n
regöben még ére
zápor friss illatá
repülőgép szálló
kis kört írva le.
pen érkezett, jóké
várakozó kis es
egyik, az elegán
követség tisztvi
már sokkal ére
Marcel Lalouette,
aki nemrég hozta
„Farman” gépen
Magas, szikár
barna szemekkel
angol bajuszt v
munkás típusa. A
beszéli és egyálta
elkes fogadtatás
neplés teljesen h
Aki h
lemb

— Bizony — m
ciaságával Laloue
akaratlanul a tör
egyét sajnálom,
tudtam meg: kit
— Olyan volt a
anyám mesélt vo
cögről, akit mess
vissza országába
Lalouette közbe
pilótaruháját, uta
munkásainak, ma
behúzódik egy kis
— Minden szem L
— Mondja el,
hanzik egyszerre
— Nem beszélék
amelyeket a her
sággal végeztek e
től nem kellett ta
mondhatok tehát.
derék és megbizh
magát. Tartaranc
kapitány nagysz
— Velük került
Az utóbbival ped
parizs—bukaresti
— Az ifudulást n
autóján hagyta el
maga ült a volán
embere kísérte. E
törtökön delután
a bourgeti repülő
Titan gépünk volt
való nap bérelt ki
Service”-nél. A k
meztetett, hogy a
relte ki a gépet e
missziót teljesite
kat érdekelt. Már
Bukarest közötti
nem voltam tulsá
kiosít ugyan izga
„fontos diplomacia
is részem van.

— Amint azt k
herceg közben h
utlevéllel Kehné
nyolevanas sebes
chenbe, ahol kis
előkészületeket tet
— Ürizk
től”
— És? — szól k
tagja, aki látható
szavait.
— Pop kapitány
seget és meghat
Eleinte arra gond
repülőgépen. U
hogy társa, akit
veszünk fel gépün
zetvédelmi misszi
ba, miért is örizk
től. Feltűnően
hogy bizonyos kör
suk következtében
metlenségeknél le
— Amint megé
Pop kapitány tá
indult, de rövid
tattan mondotta e
valószínűleg nem e
ujra elment és es
tájban tért vissza
hogy végre a „t

Münchentől Kolozsvárig az ismeletlen utassal

Lalouette pilóta elmondja az Uj Keletnek, hogyan hozta haza Károly királyt

A híres francia pilóta csak román területen tudta meg hogy a királyt hozta haza

Bucuresti—Bukarest, június 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belügyminiszter egyik kabinetfőnöke elhívott magával a banesai repülőtérre, ahova érdekes utas érkezését várják. A repülőtérre meleg nyári este borult. A levegőben még érezni lehetett a délutáni zápor friss illatát. Csukott utasszállító repülőgép szállott le az imént, előbb kis kört írva le. A két férfi, aki a gépen érkezett, jókedvűen fogadja a rájuk várakozó kis csoport üdvözlését. Az egyik az elegánsabb, a párizsi román követség tisztviselője, a másik, egy már sokkal érdekesebb személyiség: Marcel Lalouette, a híres francia pilóta, aki nemrég hozta vissza száműzetéséből „Farman” gépén Románia királyát.

Magas, szikár férfi, mélyenfekvő, barna szemekkel; szabályosan stuccolt angol bajszot visel. A jobb francia munkás típusa. Az ismert párizsi argót beszéli és egyáltalán nincs megghatva a kelles fogadtatástól. A rögtönzött ünneplés teljesen hidegen hagyja.

Aki beleszóppent a történelembe

— Bizony — mondja közvetlen franciaságával Lalouette — beleszóppentem akaratlanul a történelembe. Csak azt az egyet sajnálom, hogy nagyon későn tudtam meg: kit viszek a gépemem.

— Olyan volt az egész, mintha nagyanyám mesélt volna a mesebeli hercegről, akit mesebeli táltosok vittek vissza országába — mondja.

Lalouette közben lerángja a magyar pilótaruháját, utasításokat ad a hangár munkásainak, majd az egész társaság behúzódik egy kis banesai vendéglőbe. Minden szem Lalouettehoz fordul.

— Mondja el, hogyan történt! — hanzik egyszerre több ajakról.

— Nem beszélék az előkészületekről, amelyeket a herceg hívei oly pontos-sággal végeztek el, hogy meglepetésektől nem kellett tartani... Csak annyit mondhatok tehát, hogy az önk királyi derék és megbízható emberekre bízta magát. Tartarano ezredes, vagy Pop kapitány egyszerű fickók.

— Velük kerültünk össze Párizsban. Az utóbbival pedig végigrepültem a párizs—bukaresti vonalat.

— Az indulást megelőző nap a herceg autóján hagyta el bellemi kastélyát. Ő maga ült a volánnal s két megbízható embere kísérte. Pop kapitánnyal esütörtökön délután két órakor indultunk a bourgeti repülőtérrel. 190-es Farman-Titan gépünk volt, amelyet még azelőtt való nap bérelt ki a kapitány a „l'Air Service”-nél. A hangárvezető figyelmzettetett, hogy a román követség bérelte ki a gépet és fontos diplomáciai missziót teljesítenek utasaim. Nem sokat érdekelt. Már ismertem a Párizs—Bukarest közötti utvonalat, úgy hogy nem voltam tulságosan meghatva. Egy kisit ugyan izgatott a tudat, hogy a „fontos diplomáciai” küldetésben nekem is részem van.

— Amint azt később megtudtam, a herceg közben hivatalos diplomáciai utlevéllel Kehl-nél átlépte a határt és nyolevanas sebességgel sietett Münchenbe, ahol kísérőinek segítségével előkészületeket tett a repülőtra.

„Örizzük meg a kémek-től”

— És? — szól közbe a társaság egyik tagja, aki láthatólag falta Lalouette szavait.

— Pop kapitányon érthetetlen idegességét és meghatódottságot észleltem. Eleinte arra gondoltam, hogy először ül repülőgépen. Utközben elmondotta, hogy társa, akit majd Münchenben veszünk fel gépünkre, igen fontos nemzetvédelmi misszióval utazik Romániába, miert is örizzük meg a kémektől. Feltűnően sokszor hangoztatta, hogy bizonyos körökkel való találkozásuk következtében a legnagyobb kellemetlenségeknek lehetünk kitéve.

— Amint megérkeztünk Münchenbe, Pop kapitány társának felkeresésére indult, de rövidesen visszatért és izgatottan mondotta el, hogy nem találja; valószínűleg nem érkezett meg. Később újra elment és csak éjfél után egy óra tájban tért vissza, boldogan újságolva, hogy végre a „társ” is megérkezett.

Pop kapitány arcáról annyi örömet olvastam le, hogy magam is nagyon kíváncsi lettem másik utasomra. Feltűnt a kapitány furcsa viselkedése. Elmentem nyugodtan lefeküdni, annál is inkább, mert Pop kapitány kért, hogy alaposan pihenjem ki magamat az utra.

Nem sikerült meglátni az arcát...

— Másnap reggel hat órakor láttam megelőző titokzatos utasomat, azaz, hogy csak szerettem volna látni. Utána mentünk hoteljébe. Csöndes, szerény kis hotel volt. Beültünk egy taxiba, az arcát még nem tudtam szemügyre venni. Mindig elkerülte tekintetemet. A taxinak Pop kapitány utasítást adott, hogy hajtson ki a repülőtérre. En a sofför mellett ültem, míg két utasom az üvegfal mögött foglalí helyet. Megfigyeltem, hogy nagyon keveset beszélgetnek egymással. Igyekeztem az autótükörben megfigyelni második utasom arcát, de sehogysem sikerült.

— A repülőtéren előbb magam szállottam ki Pop kapitánnyal a taxiból. A herceg csak később, amikor mi már javában a Farmannal voltunk elfoglalva. Észrevettem, hogy az én második utasom nem akar szembe kerülni velem és hogy az utja nagyon sietős lehet. Hatalmas, deleg alakja rokonszenves volt nekem. Bosszantott, hogy tartózkodóbb velem szemben, mint Pop kapitány. Megjegyzem, hogy nekem a párizsi versenyeken és mitingeken nem egyszer volt alkalmam látni a herceget, aki szívesen érdekeltőtt az aviatika iránt. Ugy, hogy biztosan megismertem volna, ha szembekerülök vele. Lehet, hogy a herceg is érezte ezt.

— Siettünk. Alig negyedórai előkészület után a gép indulásra készen állott. A herceg egy észrevétlen pillanatban elfoglalta helyét a kabinban. Közben Pop kapitány megszabta az utirányt olyanformán, hogy Románia északnyugati részén lépjük át a román határt és Kolozsvár legyen első állomásunk, miután a Magyarországban való leszálláshoz engedélyem nem volt.

A Duna és a salzburgi alpe-sek felett

— Elindultunk. Fel hét lehetett. Kis szél volt, amely Keletről jött. Gyöngye sebességgel indultunk. Elrepültünk a salzburgi Alpe-sek, majd a Duna felett. Bécs, Pozsony maradt el alattunk. Ezután következett utunk kényesebb etapja, Magyarország. Ha Magyarország felett fog ki a benzintünk, biztosan letartóztatnak mindhármunkat. Nekieresztettem a gépet s nemsokára Csehszlovákia fölé érkezünk. Rövid keresés után egy megfelelő síkságon leszálltunk.

A bádortartály, amelyben tartalék benzint hoztam magammal, lent volt az utaskabinban. Átszóltam Pop kapitánynak, hogy nyújtsa fel nekem. Ő viszont hátraszólt a hercegnek és a fenség huzta elő a helyéről és adta át a kapitánynak a benzint. Mindkét utasom nagyon ideges volt. A herceg többször kérdezte meg Pop kapitánnyal, hogy sokáig tart-e még a benzintöltés. Husz perc múlva újra indultunk. Kétszázhuszas sebességgel vágunk a levegőt. Újra magyar föld volt alattunk. 1500 méter magasságban repültünk el Budapest felett s egy óra sem telt bele, maris feltűnt a román határ. Jól ismertem ezt az utat.

— Valahogyan, mintha nagyon meg

lettem volna hatva magam is, már csak azért is, mert sikerült szerencsésen átrepülni a barátságtalan magyar Alföldet. Azután meg kezdtem érezni, hogy valami fontos misszió elvégzésében vagyok részes.

— Három kilométerre bent voltunk már Romániában, amikor megfordultam hogy hátraszóljak utasaimnak és megmondjam nekik, hogy hazájukba érkezünk. Jobbra tölem valamivel hátrább ült nyugtalanul Pop kapitány. Közvetlenül mögöttem, félig ülve, félig állva pillantottam meg a félig nyitott kabinajtón keresztül titokzatos utasomat. Megismertem, de nem hittem szememnek. Éreztem, hogy elsápadok és elragadt az izgalomtól az erőm. A herceg tágranyit szemekkel figyelt és feszülten várta szavaimat.

A herceg magához ölelte a levegőt

— Nyugodtságot erőszakoltam magamra és nyugodtan mondtam: „Uram önök román katonatisztek, ime a hazájuk!”

— Pop kapitány hirtelen megragadta a karomat és ugyanakkor kitért a kabinajtó is. Láttam, amint a herceg szétárja két karját és magához öleli a levegőt. Keblére ölelte a hazáját. Következő pillanatban a herceg megragadt keményen vállamat s amennyire módjában állott magához szoritott.

— Pop kapitány szemébe könnyek gyűltek, felém hajolt és remegő hangon mondotta: „Uram, ime Öfelsége, a mi királyunk!”

— Mintha villanyütés ért volna. Most, hogy megbizonyosodtam arról, hogy Károly herceget hoztam magammal, egy pillanatig elfelejtettem, hogy a kormányt tartom kezemben és azután teljes gázt adtam a motornak.

— Ami ezután történt, azt önök jobban tudják, mint én. A benzint újra fogyasztottam. Kényeszerleszállás. Na de aztán minden jól végződött és én boldog vagyok, hogy anélkül, hogy tudomásom lett volna felőle, elhoztam önöknek ifjú királyukat...

Lalouette felállott. Befezte izgasmas elbeszélését.

Hátszegi Ernő

A „Dél Csillaga“ óceánrepülőgép elérte Uj Fundland partvidékét és folytatja utját Newyork felé

Nagy ünnepséget készítenek elő a fogadtatásra

Newyork, június 25. A Dél Csillaga óceánrepülőgép 26 óras ut után elérte newyorki időszámítás szerint ma éj-jel 1 órakor New-Foundland keleti partvidékét.

Kingsford Smith és társai folytatják utjukat Newyork felé.

Az Associated Press st. johnsi tudósítója jelenti, hogy a Southern Cross óceánrepülőgép územanyagának kiegészítése céljából az új-foundlandi Harbour-Grace repülőtéren amerikai időszámítás szerint reggel 5 óra 21 perckor leszállott.

Kingsford Smith kijelentette, hogy iránytűje felmondta a szolgálatot s a kód és územanyaghiány miatt nem folytathatta utját.

Newyorkba a roosewelfieldi repülőtérré várják Kingsford Smith pilótát és társait. Az amerikai fogadó-bizottság élén Walker főpolgármester és Whalen, Newyork volt rendőrfőnöke állanak. A repülőtéren az óceánrepülőgép fogadtatásánál negyedmillió ember jelenlétére számítanak. Whalen tiszemélyes utasrepülőgépet irányított Washingtonba és rendelkezésére bocsátotta az amerikai légügyi minisztérium főtisztviselőinek és az angol nagykövetnek, hogy Kingsford Smith fogadtatási ünnepeire Roosevelt-

fieldbe utazhassanak. A sikeres óceánrepüléssel másodszorra is sikerült az Atlanti óceán északi utvonalaának keletről kiinduló

nyugati irányu átrepülése, amelyet elsőnek a német óceánrepülő, Köhl, Hühnsfeld és az ir Fritzmaurice hajtottak végre.

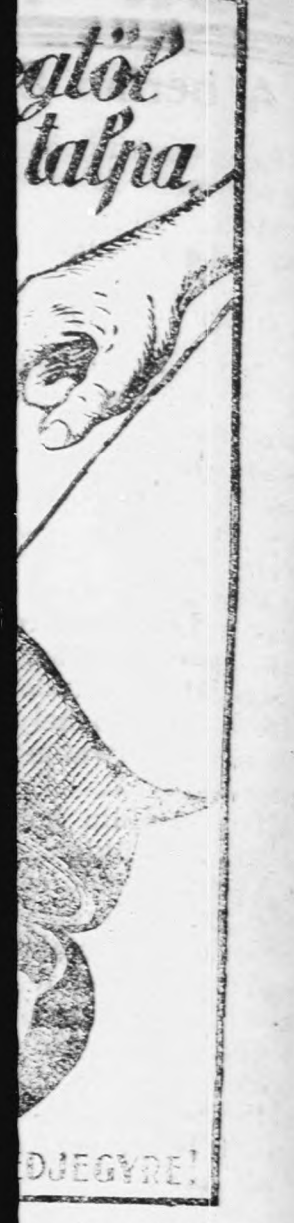
Lelkesen ünnepelték Désen a tel-avivi motorbiciklistákat

Dej—Dés, június 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A palesztinai Makkabi motorkerékpárosai, mint ismeretes, Kolozsvárról Szatmár felé vették útjukat. Tegnap délben azonban „szerencsére” Dés határán két motodbicikli defektet kapott, úgy, hogy az ifjak kénytelenek voltak a városban vesztelgelni, hogy itt járműveiket rendbehozzák. A palesztinai sportifjak jelenlétének híre azonnal elterjedt a városban. Tüntető lelkesedéssel vették körül őket a zsidó fiatalok, elsősorban persze a barissziánusok, akik újszólván pereek alatt boszorkányos ügyességgel bankettet rendeztek tisztelőikre. A palesztinaiak meglátogatták a héber óvodát és megható volt, ahogy a héberül beszélő apróságok magukhoz szoritották, ölelték és csókolták.

szöntőt Rosenzweig Jehuda, a dési cionista mozgalom vezető tagja tartotta. A palesztinaiak szívesen töltötték a désiei körében a néhány órát és kijelentették, hogy két napot is örömmel töltenének körükben, ha nem lenne kötött utitervük amely ugyszólván órákra van kiszámítva.

Délben felvirágozott asztal mellett héber dalok éneklése közepette ünnepelték őket a cionista helyicsoport. A felkő-

— Amerika újra csökkenti a bevándorlási kvótát. Washingtonból jelentik A szenátus elé újabb javaslatot terjesztettek elő a bevándorlási kvóta ismételt ötvenszázalékos csökkentése iránt. A javaslatot a munkanélküliség fokozódásával indokolják.

akartak elállani két óras harc kezatalom felülkerekeheves tüzharcban 1 katoná és 2 fegy-60 fegyenc és a igen súlyos sebe- A zendülöket rögt-llitják s nem két-et ki fogják végez-

ermekek lása

ut 10. szám első-pta vonja magára zégelyezett udvar, esondjé apró pro-os kacagása veri vüöző hely ez, de nyeka bőven akad gyermekek sütké-fürdenek, hancu-az előkelő negye-ny, sovány testü-tartó nyaralástól aza ragyog, hal-nosoly lopódzott, a mosolygó bol-nságban lett vol-obbjuk a legszom-ittóbb nyomorta-k ide, a kolozsvá-ív jóindulatából. rönyörű gesztusa a nyaraló-akeiót rom hónap alatt 72 szegény gyer-tővé a napfényt, entes levegőt, a li tejet és az em- fertőzött léggő-

zdetleges. De ha bbra is megrat-óságokkal szem-nyk jövőre ilyen-nkásgyermekek él-és örömeit. Sok-ek mehet majd óvá tett festél amelyet munka-jeinek házában ínek öröme te-közvetlen öröm szerzetben és a aja és ziláltá-át ezt a világot, á ahhoz, hogy el szélesebb ke-es kifejlését.

Keletben

vidáru

szám.

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ 1928 ban létesült ORTH. ZSIDÓ leánynevelő intézete ORADEA Szászváros utca 13, az 1920—31 évre kibővített arányokban folytatja működését. az ós s or. orth. zsidó és állami iskolák közelében. Szeretetteljes, gondos nevelés. Naponta 5-órás bő és tápláló étkezés. **Allandó tanórni és orvosi felügyelet.** — Ideger nyelvek — Zene. — Kereskedelmi és Iparművészeti tanfolyam. **Német és francia társalgás.** — Prospektus. — Beiratkozás már megkezdődött.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Márton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámhor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Str. 11 Imre 12.
Cikkeink utánneműsítését csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Avigdor Hameiry szombaton este Kolozsváron tart előadást a héber irodalomról

Avigdor Hameiry, a világhírű palesztinai héber költő, aki erdélyi előadó turnéján mindenütt olyan frenetikus sikereket aratott, amilyen csak a legnagyobb előadókknak jut osztályrészül, szombaton este ismét a kolozsvári publikum elé lép, ezúttal kizárólag irodalmi programmal. Ismertetni fogja a héber irodalom esodálatos útját és legújabb fejlődési irányait. Hameiry lebilincselő előadó, aki a lelkéből feltörő meggyőződés és hit erejével fogja meg hallgatóságát. A ma elő héber irógeneráció tagjai közül talán senki sem hívatottabb nálánál arra, hogy itt a galutban ismertetője és propagálója legyen ennek az irodalomnak. Szombat esti előadását a város egész zsidósága körében nagy érdeklődés előzi meg, mert akik jelen voltak az első előadásán, tudják, hogy minden Hameiry-előadás felejthetetlen lelki élmény. Temesvári sikeres előadása után Hameiry ma este Lugoson ad elő, ahonnan pénteken érkezik vissza Kolozsvárra. A kiváló író ebből az alkalomból kolozsvári tisztelői meleg ünnepségekben akarják részesíteni.

SZABO IMRE UTIRAJZÁNAK FELOLVASÁSA A POZSONYI STUDIOBAN. Pénteken délután 18 órakor, (keleti időszámítás szerint 7 órakor) magyar óra keretében Szabó Imrénak, az Uj Kelet munkatársának spanyolországi utirajzaiból ismét felolvassanak.

Az angol kormány Maltában felfüggesztette az alkotmányt. Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök az alsóház mai ülésén bejelentette, hogy a Vatikánnak Malta kormányzati ügyei-be és a választási harcba történt beavatkozása miatt a kormány kénytelen volt az alkotmányt Maltában ideiglenesen felfüggeszteni.

A jugoszláv-bolgár határvidéken megélénkült a macedón agitáció. Szófiából jelentik: A jugoszláv-bolgár határvidéken a macedón agitáció újra megélénkült s a hatóságok ezért számos letartóztatást eszközöltek. Az őrizetbe vettek a fővárosban és a vidéken internáló táborokban helyezik el. További letartóztatások még folyamatban vannak. A macedónok egy küldöttsége megjelent tegnap Burów miniszterelnöknel, akitől a letartóztatott macedónok szabadlábra helyezését kérték. Burów a küldöttségnek elutasítólag választolt.

Eljegyzés. Meiszner Jolit Kosice eljegyezte Weisz Simon Oradea. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A magyar szociáldemokraták az összes minisztériumok közszállítási ügyeinek felülvizsgálására bizottság kiküldését követelik. Budapestről jelentik: Peidl Gyula és több más szociáldemokrata képviselő aláírásával javaslatot terjesztettek a képviselőház elnöke elé, melyben a törvényhozásnak azt javasolják, hogy 21 tagú parlamenti vizsgáló bizottságot küldjön ki az összes minisztériumok közszállítási ügyeinek és középítkezésekre szóló aktáinak alapos felülvizsgálására. Az indítványt az utóbbi hónapok folyamán sűrűn előfordult és leleplezett szabálytalanságokkal indokolták.

A Giornale d'Italia támadása a szerbek ellen. Rómából jelentik: A Giornale d'Italia a belgrádi olaszellenes tüntetésekkel kapcsolatban írott cikkében vádolja a szerbeket, hogy szabad utat engednek olyan felelőtlen elemek és szervezetek aknamunkájának, amelyek az olasz kormányzati forma és az olasz határok ellen agitálnak.

Román, angol francia, német, magyar, olasz, spanyol, cseh, horvát, szerb fordítások (levelek, kérvények, periratok, tudományos, irodalmi és műszaki munkák) gépbetűtípus, másolás, sokszorosítás dr. Mandel Fordító Irodában Cluj. Strada Memorandului 9.

Felakasztotta magát egy máramaros-szigeti zsidó fakereskedő

Davidovits Mose Léb tragédiája

Sighet-Máramaros-sziget, június 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megrendítő tragédia tartja izgalomban Máramaros egész zsidóságát. Annak az évek óta egyre szörnyűbb arányokat öltő gazdasági krízisnek, mely Máramaros zsidó lakosságát mind mélyebbre és mélyebbre sodorta a nyomor lejtőjén, halálsikoltása volt az a tragédia, a mely ma délután játszódott le Máramaros-szigeten. Egy köztisztviselőben álló, hatalmas talmudi és világi tudással rendelkező jámbor zsidó ember vetett önkézelvé véget életének. Ezt az eseményt csak az tudja igazán teljes tragikumában felfogni, aki ismeri a vallásos zsidóság elutasító álláspontját az öngyilkossággal szemben. Máramarosban talán sohasem fordult még elő, hogy jámbor zsidó önkézelvé dobja el magától az életet. A megrendítő esetről máramarosi tudósítónk a következőket jelenti:

Davidovits Mose Léb köztisztviselőben álló máramaros-szigeti fakereskedő ma

délután felakasztotta magát lakásán. Davidovits egyike volt Máramaros-sziget legintelligensebb zsidóinak, aki egy a talmudi, mint a világi tudás terén az első közé tartozott. Szenevélye volt a szép és értékes könyvek gyűjtése és több mint 10.000 kötetre rugó, főleg héber művekből álló könyvtára milliós értéket reprezentált. Minden szabad idejét a könyvekben való búvárkodással töltötte. Egy-egy értékes könyv megszerzéséért messze vidékre is elutazott.

Az általános gazdasági krízis Davidovits Mose Lébét is a lejtőre sodorta és már régtől fogva tudták, hogy Davidovits súlyos anyagi nehézségekkel küzdök. Faüzleteinek nagy részét Csehszlovákiában bonyolította le és ezért gyakran járt át a határon. Tegnap felment a prefekturára egy határátlépési engedélyért, ahol azonban az engedély kiadását azzal az indoklással tagadták meg, hogy a Csehszlovákiával fennálló konvenció értelmében fakereskedők nem kaphatnak határátlépési

engedélyt.

Davidovitsot rendkívül elkésztette ez a visszautasítás és amikor kijött a prefekturáról, a következőket mondotta egy ismerősének:

— Az ember inkább pusztuljon el, semhogy erre a prefekturára kelljen járnia.

A prefekturáról a Kigyo utcában lévő lakására ment és délután 5 órakor könyvtárszobájába vonult vissza. A hozzátartozók semmi gyanusát nem láttak ebben, mert Davidovits gyakran szokott órákat eltölteni könyvei között. Körülbelül egy óra múlva az egyik hozzátartozó benyitott a könyvtárszobába, ahol rémes látvány tárult elője. Davidovits Mose Léb az egyik ablak-félfára felakasztotta magát. Amidőn levágták a kötélről, már nem volt életben.

Davidovits Mose Léb tragédiája egész Máramaros-sziget zsidóságát gyászba borította, mert éppen nagy tudása és jámborsága miatt mindenki szerette és tisztelte őt.

Előzetes letartóztatásba helyezték Vay Kázmér magyar belügyminiszteri tanácsost. Budapestről jelentik: Vay Kázmér felfüggesztett belügyminiszteri tanácsost tizenkét óras ügyességi kihallgatás után megvesztegetés bűntettének alapos gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyezték. A tanácsos fellebbezett a vádpanaszhoz.

Szomokingos rendőrök Newyorkban több milliómost állítottak elő, mert egy étteremben szeszszitalt fogyasztottak. Newyorkból jelentik: A két legegységesebb étteremben tegnap este szomokingos világiaknak öltözött prohibíciós rendőrök razzitát tartottak, melynek eredményeképpen a newyorki társaság több számottevő tagját, akiknek asztalán szeszszitalokat találtak, előállították a rendőrségnek. A letartóztatottak között vannak milliósok is. A rajtaütés szerű razzitát negyven detektív hajtott végre. Az éttermek ellen is megindították az eljárást.

A nemzetközi munkaügyi értekezlet elutasította az olasz fasiszták meghívását elleni kifogást. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi értekezlet tegnap ülésén a szakszervezetek kifogást tettek az olasz fasiszta szakszervezetek kiküldöttjeinek a konferenciára történő meghívása és az ülésekben való részvétele ellen. A kérdést szavazással a boesztották s az értekezlet 98 szavazattal 29 ellenében az alaptalannak talált kifogásolást elutasította.

Hőmérőszékletelés és zivataros esők várhatók. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint további hőmérőszékletelés várható, helyenkint zivataros esőkkel. A hőmérőszéklet Budapestben ma délután 27 fok Celsius.

Egy német képviselő tiltakozott a cseh parlamentben egy német üdvözlő beszéd megtöltése ellen. Prágából jelentik: A képviselőház tegnap ülésén mentelmi ügyek tárgyalása közben, Schölich német nemzetipárti képviselő szóval tette a németek azon sérelmét, hogy a központi tanácsoknak Masaryk elnök közeljövőben tescheni látogatása alkalmából tiltították, hogy az elnököt német nyelven üdvözölhessék.

Kezdődő érlelmeszedésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja. A gyakorlati orvostudomány vezetői a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez szívbaajósoknál is, gyorsan és enyhén módon, szabályozza a szervezetre annyira fontos gyomor- és bélműködést. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Teljes értékű tökéletes munkát csak az végezhet, akinek idegei rendben vannak, munkaképessége zavartalan. A reggeli- és uzsonnatéjhez 2-3 kávéskanál Ovomaltine erősíti az izmokat és idegeket.

Amerikában türethetetlen a hőség. Londonból jelentik: Newyorkból jelentik, hogy az Egyesült-Államok nyugati és déli államai hőlullám borította el. Több városban kibírhatatlan a hőség, helyenkint 41 fok Celsius is mértek. A nagy tavak környékén is pusztító erejű a hőlullám. Csikágóban hat ember meghalt hógutában és a hőmérő itt is elérte délután a 41 fok Celsius.

Leszakadt a Kludsky-cirkusz tribünje. Znaimból jelentik: Znaim cseh városkában tartózkodik a Kludsky-cirkusz. A tegnapi előadás befejeztével súlyos szerencsétlenség történt. A cirkusz úgy van felépítve, hogy egyik részén egy régi amfiteátrum tribünje képezi a cirkusz nézőterét. A tegnapi előadásban a tribün szuflott volt, amikor eddig ismeretlen okból leszakadt és ötven személyt, köztüük asszonyok és gyermekek is a tribün romjai alá kerültek. Többeket életveszélyes sebesülésekkel húzták ki a romok alól.

Újra merényletet követtek el a Párizs-Dijon expresszvonat ellen. Párizsból jelentik: A Párizs-Dijon expresszvonat ellen ma éjjel újabb merényletet kíséreltek meg abból a célból, hogy a vonatot kisiklassák. Ismeretlen tettesek kötélekkel összekötötték a váltóállított fogantyúkat, de a merénylet a vasúti személyzet éberségén megüszült. A dijoni pályaudvart most katonai karhatalom őrzi és széles körű nyomozást is indítottak a tettesek kézrekerítésére.

Naszódi megalakult a Brith Trumpeldor. Goldberger Hermann kezdeményezésére az elmúlt héten megalakult Beszterecenaszódó a Brith Trumpeldor csapata. Az új egyesület vezetője Schön Mihály. Vezetőtársai: Herschkovits Lajos, Glaser Lajos és Lób Samu.

Weinberger Lajosné keresik amerikai rokonait. Weinberger Lajosné, aki valaha Clujon a Szechenyi tér 18. szám alatt lakott, amerikai rokonait keresik. Szíveskedjék címét a Cluj Kishitelbankkal (Str. Reg. Mária II.) közölni.

A naszódi Aviva műsoros estélye. A beszterecenaszódó Aviva f. hó 15-én vasárnap este nagyszerű előadást rendezett, amelynek keretében a „Bethlen” című 5 felvonásos jiddis darabot hozták színre. A színdarabban Grünfeld Benőné, Mózes Frida, Mózes Zseni, Smerler Blimi, Bácskai Aranka, Auerhan Szori, Fruchter Lia, Moskovits Reli, Biegl Márta, Strichberger Regina és Rózi

Schwartz Blimi és Herskovits Helénke nyújtottak kitünő alakításokat. Az estély hatalmas érdeklődés mellett zajlott le és szép erkölcsi, valamint anyagi sikere Wiesek Hersné, az Aviva vezető-nőjének nagy agilitását dicséri. Az estély megrendezésében a színdarabok betanításában Packert Mórt, Schönp Mihályt, Tüzes Mórt és a Brith Trumpeldor tagjait illeti elismerés. Schön Szerénke, Stein Lili, Löbl Szori és Kaim Ch. Meyer a büffe körül fejtették ki tevékenységüket. Az estély jövedelmét Balfour aranykönyvi bevezetésére fordítják.

Most jelent meg először magyar nyelven

a legnagyobb sikert aratott háborús regény

ERNST GLAESER:

A 902-esek

A világ összes nyelvein sok millió példányban fogyott el, több mint 300 oldalas könyv

Ára 95 lei

az „UJ KELET” könyvostályában

A háborús irodalom egyik legbecesebb alkotása ez a regény, melyet fiatal írója egyszerre a modern német irodalom első emberei közé emelkedett. „A 902-esek” a front mögötti Németország élete és a német fiatalok regénye. Hatalmas szociális mű Glaser könyve, de elejétől végig érdekfeszítő, izgalmas, izigverig irodalmi olvasmány. Ime néhány szemelvény abból, hogy fogadták a kritikások.

„Ennek a könyvnek semmiféle siker se elég. Ez a könyv több, mint a felnőttek számára való irodalom: generációkon keresztül minden tizenhat éves ifjúnak kezébe kéne adni, hogy fogalma legyen az életéről”.

Die Menschheit.

„Ez a mű nemcsak elsőrangú irodalmi alkotás, hanem a háborús korszak egyik legbecesebb dokumentuma”.

Remarque.

„Igen kiváló munka ez, mely megszédít kvalitásával: nagy gondot fordított arra, hogy pontos legyen és rendkívüli a megfigyelő készsége”.

Thomas Mann.

A legnagyobb élmény — a legszebb pacifizmus — A nacionalizmus — Zsidókérdés — Antiszemitizmus — A szociális kérdés — Aer munkásmozgalom — A kapitalizmus — A gyermeknevelés minden problémái egy izgalmas regényben.

Vidéki rendelésnél költségekkel együtt 100 le küldendő be, Utánvétellel 110 lei.

Hirdessen az Uj Keletben

akit

A táviró ismét

Spanyolországban

Primo de River

denki azt hitte

beyonult a nagy

tört a király

eltávolította a

tátor még egy-k

de ezek elfakult

mokká váltak,

katona lett, nem

való. Azután át

hogy betegségét

gei persze azt m

emigrált.

Primo emigrá

ez „emigráció”

mert tényleg

ment Párizsba.

sen azután meg

nyoladországban

kutattam, háner

életét is, Primo

hogy Primo de

volt az a diktató

sát mások is ér

érvényüket és

pártok, régi poli

tantiémeiket hab

ket a diktátor ny

Diktátor, akit a tömegek igazolnak

A táviró ismét riasztó híreket közölt Spanyolországból.

Primo de Rivera bukása után mindenki azt hitte Spanyolországban, ime bevonult a nagy demokrácia, a diktátor a király és kiterjedt rokonsága eltávolította a hatalom mellől. A diktátor még egy-két nyilatkozatot is tett, de ezek elfakultak, idejét mult szólamokká váltak, a diktátor egyszerű katona lett, nem is a kiválóak közül való. Azután átment Franciaországba, hogy betegségét gyógyíttassa. Ellenségei persze azt mondták, hogy Primo emigrált.

Primo emigrált, de néhány nappal ez „emigráció” után neki lett igaz, mert tényleg gyógykezelés céljából ment Párizsba. Annvira, hogy rövidesen azután meg is halt. En, aki Spanyolországban nemcsak emlékek után kutattam, hanem néztem a jelenvaló életet is, Primo bukása után megírtam, hogy Primo de Rivera uralma nem volt az a diktatura, amelynek nyomását mások is érezték volna, mint az érvényüket és befolyásukat vesztett pártok, régi politikusok, igazgatósági tiszteket habzólok és tiszték, akiket a diktátor nyugdíjba zavart.

Akkor lemosolyogták ezeket az állításokat a demokráciában hívók, a parlamentarizmus és a jogrend bőlése. De nem tartott sokáig és Berenguer érezte, hogy nem fog tudni gyorsan rendet teremteni ebben az országban. Primo de Rivera elfűnt az arénából, az ügyek élére a monarchikus rend tábornoki reprezentánsa került és ime Catalaniában és délen, a portugál határnál és a francia határmentén, a régi, csendes, lomha városokban felhangoltak a szénvedélyek. Barcelonában vörös zászlóval vonultak fel a kikötőmunkások, a szövömunkások, a gyárak munkásai, sőt a szervezett kereteket is. Vajjon mi kifogásuk lehetett Berenguer tábornok ur ellen, hiszen felváltotta a borzalmat, a véres diktatúrát! Mi kifogásuk lehetett Berenguer ur ellen, aki sietett uralomra jutása második napján feltárni a diktatura pénzügyi borzalmait. Primo de Rivera — írták a kormánykommunikék — poesékolta az ország pénzét, téli marokkal szórta az ezüstöt. Mindenkinek jutott a pezetákból, amelyet Primonak meg kellett sokszorozítani, úgy, hogy a pezeta kurzusa kezdett az angol fonttal szemben jóskán hanyatlani. A börzén Madridban és Barcelonában, Bilbaóban és Sevillában hőszi orrok támadtak. És a kormány sietett újabb nyilatkozatokat tenni, hogy nincs különösebb baj, a diktatura büneit valahogyan meg fogják torolni és pedig óriási takarékosági programmal, amit haladéktalanul meg fognak kezdeni.

Akkor azután fellángoltak és pedig újabb erővel a forradalmi tünetek. Köztársasági beszédekkel kellett a királynak hallania a csendes, sárga, madridi palotában a hangszóró előtt. Berenguer miniszterelnök ur megnyugtatta a tőzsdéseket. A tőzsdések százanál nyugalmat azonban jelentette a százezrek kétségbeesését. Amíg Primo de Rivera ült ott fenn a hadügyminisztérium kertés palotájában, addig a köztársasági eszmék pihentek. Senki ne mondja, hogy nem lehetett volna egy-két tüntetést rendezni, akár az egyetemeken, akár a munkás-szervezetek révén, kint valahol Barcelona rambláin, vagy a Granvián Madridban. Ha olyan fene nagy szigorral kezelték volna ezt a diktatúrát, miért tudtak könnyű szerrel lázadni a szegővái tüzértisztek, miért lehetett színté meghívott ház előtt összeesküvést szólni az öreg Sanchez Guerrának és fiának, az ügyes piktorának.

De a tömegek nem lázadtak Primo de Rivera idején, mert ez a bohém katona azzal kezdte és abban következtetés és szigorú volt, hogy munkát adott mindenkinek. Aki látta, mint én, Cordovában az ösvérek egész brigád-jait megterhelve kövel, téglával és

épülettával, ahogy jöttek át a régi mór és római köhídon, a Campo de la Verdad külvárosából, hogy utat építsenek, hogy templomokat restauráljanak, hogy középítkezésekhez hozzák az anyagot, hogy szabályozzák a lomha, de télviz idején kiáradó Guadalquivir medrét, annak hálával dobant a szíve ahhoz, aki ezt megeselekedte. Bizalom esillogott a szemekből, a kezek keményen és szívesen lendültek a munkában, az ajkáról dal, kedves, méla andaluziai melódiák hangzottak. Munka volt. A diktátor munkát adott mindenkinek, a diktátor az ötven százalékban analfabéta spanyol nép számára nagy pénzen olyan iskolahálózatot temetett, amivel utól akarta érni a franciákat. A diktátor egy montmartrei bohém gondtalanságával és bőkezűségével adott munkát, hogy megmússa: az egész világra gazdasági krízis borulhat, ám a spanyol föld fölött a munka és megélhetés verőfénye árad.

A tömegek, amikor tüntettek, ezt a világot követelték vissza Berenguer munkát beszüntető rendelkezései után. A munkát követelték vissza, amit azonban Berenguer, aki a legmonar-

chistább tábornokok egyike, nem akart visszaadni. A munkát nem adhatta vissza, mert sem állami kölcsönök, sem adójövedelmek nem tudták fedezni annak a munkaprogramnak a költségét, amit Primo de Rivera évekre kidolgozott. Ő maga ezt a programot — így tudták ezt a beavatottak — beváltotta volna egy szakemberekből álló törvényhozással, amit ez év őszén akart egybehívni. Hiszen bizonyos, hogy a mai állami keretek között ezt egykönnyen nem tudta volna végrehajtani. De Primoról tudták, hogy a monarchikus keretek nem feszélyezték túlságosan. Meg is mondtotta baráti körben, hogy nem riad vissza egy köztársaságtól, csak érjenek odáig a dolgok...

A dolgok most, ugylátszik, odáig érték. Spanyolország a munkanélküliség rekordországainak nivója felé közeledik. Szervezetlen és szervezett proletárok éhes hada jár hullott fejjel a forró utcákon. A hullott fej felvágódik, a kiszáradt torok ordít. Az embereket Primo hozzászoktatta a kereset-hez, a felemelt fejhez, a felt gyomorhoz. Az emberek dolgozni akarnak megint. De a király embere leállította a munkát. Pusztuljon — kiabálják — és jöjjön a forradalom!

Társadalmi csodát látunk. Halott diktátort, akit igazolnak a tömegek.

Szabó Imre.

KÖZGAZDASÁG

A newyorki árutőzsdén ismét katasztrófális ársuhanás volt

Chicagoiban számolnak az árak újabb lemorzsolódásával. Az értéksuhanás nem érte el kulminációs pontját

Newyork, június 25. Az értéktőzsdén tegnap újabb ársuhanások voltak. A legtöbb értékpapír veszített értékéből. Egyes papíroknál az árfolyamlemerzsolódás 16 dollárt is kitért. Zárlat előtt az utolsó negyedórán több, mint egymillió darab értékpapír cserélt gazdát alacsony árfolyamokon. A tőzsde tegnapi napjának egész forgalma 3 millió 800 ezer részvény volt.

Newyork, június 25. A Herald szerint chicagói tőzsdékörökben számolnak a terményárak további lemorzsolódásával. A termékilátások újabb javulása kétségtelenül már a mai tőzsdén új esést eredményez. A júniusi búzát 88 és egy-negyed centtel jegyzik, de nagyobb tételek vételét még ezen az áron is nehéz biztosítani. Chicagó gabonabizományo-

sai 15 éve nem emlékeznek hasonló alacsony tőzsdei árnívóra.

Az értéktőzsde tegnapi fekete napján a Wall-Street környékén példátlanul nagy volt a forgalom. Az emberek a tikkasztó hőséggel sem törődtek és a leg nagyobb izgalommal tárgyalták az eseményeket. Általános a meggyőződés, hogy az értéksuhanási hullám még nem érte el kulminációs pontját és a tőzsdére újabb katasztrófák várnak. Több, mint kétszáz iparvállalat nagy engagemntjei folytán komolyan megrendültek tekinthető, ami bizonyára újra jelentősen fogja emelni a munkanélküliek számát.

A lapok kormányintézkedéseket sürgetnek és közmunkák kiírását követelik a gazdasági válság enyhítése érdekében.

Megszigorítják

az ingatlanok elárverezésének feltételeit

Szakértőknek kell felbecsülni az árverésre kerülő ingatlan értékét

Bucuresti—Bukarest, június 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Iunian igazságügyminiszter nagyjelentőségű törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé. A javaslat bevezetése kíván lenni annak a küzdelemnek, melyet a kormány a gazdasági élet normális menetét megbenítő uzsorakamat ellen megindított. A gazdasági és pénzügyi válság következtében az ingatlan birtok értékeinek jelentős részét veszítette el az elmúlt három-négy év folyamán. A devalorizálás oka elsősorban az volt, hogy az utóbbi években az ingatlan birtokok főleg kényszereladások során cseréltek gazdát. Az árveréseket vesztő hiányában minduntalan el kellett halasztani, végül is a hitelezőnek ítélték oda.

Az ingatlan birtokok kényszereladása, illetőleg elárverezése körüli visszasságokat akarja megszüntetni Iunian pénzügyminiszter törvényjavaslata, amely első paragrafusában kimondja, hogy a hitelező köteles a végrehajtási kéreásban a szóban forgó ingatlan tényleges értékét megjelölni. Az adósnak jogában áll a törvényszéktől szakértő bizottság kiküldését kérni a javak felértékelésére. Az árverezésnél a kiküldési ár a birtok megállapított értékének 50 százalékánál kevesebb nem lehet. Ha az első megállapított terminus

alkalmával a fenti árnál nagyobbat nem ajánlanak, úgy az árverést el kell hálászítani és a legközelebbi árverés időpontját két hónapon belül nem lehet kitűzni. Az új árverés alkalmával a kiküldési ár az ingatlan értékének 40 százaléka is lehet. Tilos az adóst ingatlanból kilakoltatni. A törvényjavaslat intézkedései a jelenleg folyamatban lévő végrehajtási eljárásokra is vonatkoznak, amennyiben az árverés terminusa nincs még megállapítva.

Felozlik egy jugoszláv fatermelő részvénytársaság. A „Goramin” nevű zágrábi fatermelő rt. legutóbbi üzletjelentése 1,382.576 dinári veszteséget mutat ki. A legközelebbi közgyűlés határozni fog a részvénytársaság felozlatása ügyében.

A németországi tőzsdéken a lanyhulás még mindig tart. Berlinből jelentik: A tőzsde zárlatkor is lanya tendenciát mutatott. Főleg idegen papirokban köztöttek üzleteket. A belöldi értékek iránt a belpolitikai helyzet következtében alig mutatkozott érdeklődés. Jelentősebb áresést tapasztaltak a Reichsbank részvényei körül, amelyek 5 százalékot estek. A többi bankpapirok is általánosságban ellanyhultak. A

Darmstetter Bank részvényei 2 és fél százalékot estek. A Berger-részvények kilenc százalékkal gyöngültek.

SPORT

Szeptember 27-én és 28-án rendezik meg Bukarestben az országos atlétikai bajnokságot, amelyeket a Károly-kupával fognak díjazni

Az atlétikai szövetség által megállapított program értelmében, szeptember 27-én és 28-án bonyolítják le Bukarestben az országos atlétikai bajnokságokat. A bajnokságokat a már régebben kitűzött Károly-kupával fogják díjazni. Ez a tény fokozottabb jelentőséget kölcsönöz az idei bajnokságnak és kétségtelen, hogy hatalmas erkölcsi érvekkel gazdagítja Románia atlétikai életét. Károly király amellet, hogy a legfőbb védnöki tisztséget tölti be, mint zsürielnök aktív részt fog venni a versenyen.

A hivatalos program szerint az országos ifjúsági bajnokságokat augusztus 23-án és 24-én Temesváron rendezik meg. A dr. Leucutia által kiírt Erdélyi-kupa sorsa szeptember 7-én Brassóban dől el a Brassó—Bukarest közötti atlétikai verseny keretében. Az országos szenior bajnokságok szeptember 27-én és 28-án Bukarestben kerülnek lebonyolításra. A legjobban szereplő egyesület nyeri meg a Károly kupát. A Balkán-kupa mérkőzéseit október 5—11-ig rendezik meg.

A KKE pályán rendezik meg a kerületi teniszbajnokságokat. A kerületi teniszbajnokságokat az évben — mint már jelentettük — f. hó 27—28—29-én rendezik meg. A bajnoki küzdelmek színhelyére nézve tegnap az a megállapodás történt, hogy az összes versenyszámokat a KKE remek vörös salakpályáin fogják megtartani. A mérkőzéseket pénteken, szombaton és vasárnap tartják meg reggel 8 órai kezdettel. A rendezést pénteken az Universitatea, szombaton a Haggibbor, vasárnap pedig a KAC látja el. A tenisz-szakosztály ezuton értesíti a játékosokat, hogy startjegyeiket a verseny pénztáránál (Calea Victoriei, Magyar-u. 48.) csak a nevezési díjak lefizetése ellenében fogják kézhez kapni.

A budapesti Hungaria angol tréneri szerződtelett le egy évre a sokszoros angol válogatot: Bill Hibbert személyében. Az új trénerrel a Hungaria körében nagy fejlődést és sikert várnak.

Uzsó próbaverseny Los Angelesben. Newyorkból jelentik: Julius másodikán, harmadikán és ötödikén nagy uszó próbaverseny lesz Los Angelesben, amelyen az összes amerikai amatőrúszók indulnak. Az amerikai szövetség e próbaversenyen elért eredmények alapján fogja összeállítani az európai turaut előtt álló válogatott amerikai uszócsapatot.

Real Union—Ujpest. Genfből jelentik: A Nemzetek Kupájáért folytatandó küzdelmek során hétfőn délután egy-negyed hét órakor a Real Union spanyol bajnokesapat kerül szembe az Ujpest magyar bajnokesapattal.

Pályázati hirdetés

A brassói izraelita hitközség elnöksége pályázatot hirdet egy betegség folytán megüresedett metsző-előímad-közöi állásra. Pályázhatnak 40 éven aluli, sochet übodek képesítéssel bíró egyének, akik a tóraolvasásban is jár-tasok. Az életkort, családi állapotot, képzettséget, eddigi működést igazoló okmányokkal, valamint fényképpel felszerelt és a fizetési igényeket is tartalmazó pályázati folyamodványok, alól-írott elnökséghez küldendők. Utiköltse- get csak a meghívottaknak térítüni meg. Az állás azonnal elfoglalandó.

Izraelita Hitközség Elnöksége
Brasov,
Strada Orfanilor Nr. 31.

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVEK MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Színház—Művészet

Medgyaszay Vilma dalestje a kolozsvári Magyar Színházban

Kedden este ismét feledhetetlen művészi élményben volt része a kolozsvári színházjáró közönségnek. Hosszu órák után ismét viszontláttuk a színházban Medgyaszay Vilma, a magyar, német, francia és angol szónok ezt a csodálatos művészt, akinek bája és varázsa nemhogy esőként volna, hanem talán még vonzóbb és elragadóbb, mint valaha. Az érzéseknek, gondolatoknak, a fájdalomnak és a humornak, a könnyedségnek, szatírának és melánszónak olyan skáláját tudja nyújtani, az a nagy díző, hogy talán évtizedek fognak elmúlni, amíg ebben a művészeti ágban hasonló kapacitású tehetség fogja uralni a szíveket és lelkeket.

Medgyaszay Vilma drámai erejű, tüde, olykor szinte kislányos bája, csintalansága és szomorkás humora tegnap este egy új színnel gazdagodva pompázott ki a Magyar Színház színpadán: eredeti zsidó népdalokat énekel, olyan közvetlenséggel, olyan mélységeket szólaltatva meg, mintha zsidó vallásos miliőben nőtt volna fel. A „Szól a kakas már” című zsidó népdalt művészetének teljes varázsával adta elő; a legnagyobb sikert azonban mégis egy chaszideus-népdal előadásával érte el, mert ebben a dalban a zsidó fájdalom minden szépsége megrezdült. Medgyaszay Vilma ezeket a dalokat először Budapesten énekelte el, abból az alkalomból, hogy az Akadémia meleg ünneplésben részesítette Avigdor Hameiryt, az Ember tragédiájának hébernyelvű fordítóját.

Kodály-balladáival szintén nagy sikereket ért el, valamint a többi dalokkal is, amelyekben pajzánosága, humora a régi fényben csillogott. Mellette Karácsonyi Ili aratott valóban megérdemelt tapsokat, dalaival és operett-féleszleteivel. Karácsonyi Ili nemesak érces csengésű hangjával fogta meg a közönséget, hanem káprázatos eleganciájával és szépségével is. Sajnos, a nagyszabású előadás gyér publikum előtt zajlott le, holott Medgyaszay Vilma igazán mást érdemelt volna. A lelkes, kisszámú közönség azonban annál viharosabban ünnepelte a nagy művésznőt.

A Magyar Színház irodájának közleményei:

MA: HADZSI MURAT FEHÉR ÖRDÖG: IVAN MOSJOUKINE

Az idei évad legnagyobb filmszenzációját hirdeti a Magyar Színház a mai napra.

Olyan filmszenzációt, amihez hasonló eddig még nem volt. A hangos filmek fedelmét, a „Hadzsi Murat”-ot fogják bemutatni Ivan Mosjoukinnel a főszerepben.

Nem akarjuk fölösleges szóvirágokkal felhívni erre az eseményre a közönség figyelmét, mert a „Hadzsi Murat”-nak nincs szüksége semmiféle hangos reklámra. Egyszerűen jelentjük: a „Hadzsi Murat” csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap látható a Magyar Színházban. Előadások kezdete minden nap 3, 5, 7 és este 9 órakor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej. Elővételi jegypénztár reggel 10-től 1 óráig. A tolongás elkerülése céljából egész délelőtt válthatók jegyek a „Hadzsi Murat” valamennyi előadására.

Szombaton és vasárnap éjjeli előadás: EROTIKON

Csak felnőttek számára hirdet a Magyar Színház mozija két éjjeli előadást.

Szombaton éjjel 11 órai kezdettel, valamint vasárnap éjjel 11 órai kezdettel a legszebb, legművészebb, de egyszerűségi legmerészebb témájú világfilm, az „Erotikon” kerül vetítésre. A pénztár szigorúan csak felnőttek részére szolgálhat ki jegyeket. Helyárak: 30 és 20 lej. Jegyek délelőtt is válthatók.

Vasárnap délelőtt 11 órakor:

SZERENCSEKERÉK (Pat és Patachon)

Brillians műsora lesz a Magyar Színház vasárnap délelőtti matinéjának. A „Szerencsekerék” című bohózatot adják Pat és Patachon a főszerepekben. A matiné helyárak 15 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Csütörtökön 3, 5, 7 és este 9 órakor az idei évad legnagyobb filmszenzációja: Hadzsi Murat, vagy a Fehér ördög. A hangos, zenélő filmek fedelmé. A világ leghatalmasabb filmatrakciója. Főszereplő: Ivan Mosjoukine. Kivételes helyárak: Páholy és földszint csak 30 lej, erkélyülés csak 20 lej, földszint első 8 sorban csak 10 lej. Előadások 3, 5, 7 és este 9 órakor.

Pénteken 3, 5, 7 és este 9 órakor: Hadzsi Murat (A fehér ördög) Ivan Mosjoukine. Helyárak 30, 20 és 10 lej. Szombaton 3, 5, 7 és este 9 órakor: Hadzsi Murat (A fehér ördög) Ivan Mosjoukine. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Szombaton éjjeli előadás 11 órai kezdettel, csak felnőtteknek: Erotikon. Helyárak: 30 és 20 lej.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: A szerencsekerék (Pat és Patachon).

Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órakor: Hadzsi Murat (A fehér ördög). Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap éjjeli előadás 11 órakor csak felnőtteknek: Erotikon. Helyárak: 30 és 20 lej.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

CSÜTÖRTÖK JUNIUS 26

Bukarest. 17: Könnyű zene. 18.30: Felolvasás. 18.45: Beszélőújság. 19: Gramofon. 19.40: Rádiógyetem. 20: Dalest. 21.15: Gramofon. 21.45: Beszélőújság.

Budapest. 9.15: A rádió házi kvartettjének hangversenye. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. 1. honvédelmi vezérkarának hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos rek. 4: Rádiószabadgyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Szanyi Aladár meséi. 5.40: Pileh J. ny. ezredes felolvasása: „A montelloi csata”. 6: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavilonból. 7.15: Angol nyelvoktatás. 7.45: Nagy Izabella magyar nótáestje Rácz Béla cigányzenekarának kíséretével. 8.40: Zilahy Lajos felolvasása: „Amerika”. 9.00: Hangverseny. 9.40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd a Fejes szalonzenekar. 10.30—12.30: Bura S. és cigányzenekarának hangv.

Bécs. 20.40: Zeneszámok Schubert, Weber, Spohr, Marschner, Chopin, Schumann, Heller, Strauss műveiből. 22: Francia és angol dalok. Utána jazz.

Berlin: 19.30: Karének. 20.45: Tán

zene. Utána cigányzene Budapestről. Breslau. 21: Játék két zongorán. 22.45: Szórakoztató tánczene. mónikus hangverseny.

Milánó. 20.30: Rosini: Az olasz nő Algirban e. operája. 20.30: Könnyű zene.

Róma. 21.02: Zandonai: Romeo és Julia e. operája.

Varsó. 19.20: Gramofon. 20.45: Operettrészletek.

Kattowitz. 20.30 Dalok.

Poznan. 20.30: Schubert: Vonósnyegyes leány és a halál témájára.

Oslo. 20.30: Hangverseny. 22.15: Orgonajáték.

Prága. 21.30: Chopin művei. 22.15: Orgonajáték.

Pozsony. 18.10: Játék két zongorán.

Brünn. 18.30: Operett dalok. 21.30. Fuvás-ötös.

PÉNTEK, JUNIUS 27

Bukarest. 17: Zenekar. 18.30: Felolvasás. 18.45: Beszélőújság. 19: Gramofon. 19.40: Rádiógyetem. 20: Szimfonikus hangverseny. 20.30: Felolvasás. 20.45: Olasz dalest. 21.45: A szimfonikus hangverseny folytatása. 21.45: Beszélőújság.

Budapest. 9.15: Hangverseny. James: Maori Lullaby, Strauss: A falusi fecske, Meyerbeer: Ördög Róbert, Zamecnik: Babylonian, Offenbach: Hoffman meséi. Tschesnokoff: Kanavka. Tauber: Piros száj. Rotter: Vizszontlátásra. 9.30: Hírek. 10.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. Országos tisztii Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4: Marianovics I. novellái: Találkozás. Romeo és Julia és a pengő. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.10: A Turáni Társaság előadásorozata. Cholnoky Jenő dr. egyetemi ny. r. tanár, a Turáni Társaság társelnöke: „A turáni afföld”. 5.40: Bécsi dalest. 6.30: Előadás. 6.50: Balettest. 7.50: Ügetőverseny. 8: Madách: Az Ember tragédiája. 10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 20: Oberleither: Cecilia e. operája.

Berlin. 21.15: Zeneszerzői est.

Breslau. 21.15: Vendéglői zene.

Frankfurt. 20.30: Pergolesi. A hűzenész e. operája.

Hamburg. 20: Tizenöt szám német operákból.

Lipsee. Schmidt. III szimfónia.

Varsó, Kattowitz. 20.15: Szimfonikus hangverseny.

Riga. 19.03: Szimfonikus hangverseny.

Róma. 21.02: Offenbach: Az zeredobos leánya e. operája.

Milánó. 20.30: Szimfonikus hangv.

Oslo. 20: Hangverseny. 20.45: Hegedűjáték.

Prága. 20.30: Viola d'amour és zongorajáték. 22.15: Kávéházi zene.

Pozsony. 18: Magyar óra. Szabó Imrénének, az Uj Kelet munkatársának spanyolországi utirajzából olvasnak fel. Táborosky: Az élet, hangverseny Hausman zongoraművész műveiből. Kassa. 20.05: Operaáriák.

Isr Kultusgemeinde Deta

Konkurs

In der Detaer Isr. Kultusgemeinde ist die Stelle eines Kantors, Schöchet, Übodek, Vekore am 1. August a. c. zu besetzen.

Bewerber die über schöne Stimme verfügen, mögen ihre Offerte ein-senden.

Gehalt nach Übereinkommen, nebst freier Wohnung, Beleuchtung und ein Joch Garten-benutzung.

Nur Berufenen werden die Reisespesen vergütet und den Acceptierten die Übersiedlungskosten.

Isr. Kultusgemeinde Deta

Uj kezvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20 %

kedvezményt szobaárainkból

10 %

kedvezményt olasz éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJ KELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyeket. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegyek rendelését két-három nappal előbb valtnak közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

Apróhirdetések

ÁTHELYEZTEM

orth. köcsér vendéglőmet TIMAR-UTCA 7. alatti udvari helyiségbe, ahol továbbra is elismerten kitűnő konyhával és fokozottan figyelmes kiszolgálással állok b. vendégeim rendelkezésére. További szives partfogást kér NOTA MÓR tulajdonos.

RENTABILIS, jól

bevezetett iparvállalat más elfoglaltság miatt átadó. Átvételhez szükséges leltárkészítés. Cím a kiadóban.

KERESEK aug. 1-re belvárosban, vagy belváros közel 2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel álló lakást fürdőszobával, esetleg a nélkül. Pontosan fizetek. Cimeket a kiadóba kérek.

KIADÓ 2 és 4 szoba konyha, előszoba, fürdőszoba, konyha, éléskamra, víz, villany, központi fűtésrel és lift használattal. Ertekezni P. Unirii 7. házfelügyelőnél.

GIMNÁZIUMOT végzett több nyelvet beszélő intelligens zsidó fiatalember a nyári időnyre vidékre uricáládhoz kisebb diákok mellé elmenne. Tökéletes korrepetitor. Megkeresések az újság kiadóihoz „Zsidó” jellegre.

JÓ CSALÁDBÓL izr. árva leány ajánkozik izr. uricáládhoz gyermek mellé, hol otthonra talál. Megkeresések „Orthodox” jellegre a kiadóihoz kéretnek.

SUCHE einen ledigen Talmud-Hochem 25—30 Jahre, der für chig ist in gröster Orth. Gemeinde Ungarn als Baltefile Kojre zu wirken. — Näheres bei Hartmann, Budapest, Paulay Ede Gasse 11.

SZOPA konyha július 1 re kiadó Strada Faurilor 8.

SCHWARTZ IG-NACNE orth köcsér VEGETARIUS ET-TERMÉ és tejcsarnok Reg. Ferdinand (Wes-selényi-utca) 10 szám alatt megnyitott. A felhasználás tejművek saját készítményeim. — Ugyanott naponta friss tehén- és bivalytej házhoz szállítva is kapható.

URI DIVAT és hasonló szakmában jártas volt: önálló kereskedő megfelelő elhelyezkedést keres szerén feltételek mellett. Cím a kiadóban.

Az első nagyszabású
magyarnyelven meg-
jelent cionista könyv

Megjelent!

Mindenkinek ismerni
kell az ujkori zsidó-
ság fejlődését

Adolf Böhm: A cionista mozgalom

A cionista irodalom standard műve

magyar nyelven

Évtizedek óta nem jelent meg magyar nyelven ilyen hűzágpótló zsidó könyv. Tartalomza a zsidó nemzeti mozgalom történetét Herzl haláláig

Ára 120 lej

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

(Az összeg előzetes beklüdesénél 8— lej, utánvételes szállításnál 17— lej költség)

A cso- konfe

Tegnap Csorbató a kisantant külügy tekezlete. A kisant kevés olyan értéket olyan nagyfontosságú nének megvitatására ferencián. A hatalm zis és az ebből er-
fára, mely ma egé a kisantantot is u-
feladatok elé állít-
lyes ászolvasása e-
jövőjére nagy kih-

A Magyarorszá-
gimista mozgalom
egy Habsburg-rest-
fel, minden ellenk-
munké ellenére is
kisantant államfé-
ráció veszedelmé-
gyék a kellő intézk-
intézkedésekre an-
ség van, mert a
törekvések mögött
ország áll, mely pe-
tációju kisantant
fele. A végsőkig
olasz ellentétek is
antant politikusi
mégis kirobbanó,
tus esetén teljes-
sának szembe az

A legnagyobb
mely a csorbatói
vitásra fog ker-
rópai tervezete.
nem végleges m-
átmenetileg megk-
tó terv realizálás-
gyobb érdekei k-
a kisantant három
teljesen, egy ped-
s egy föderatív-
a három ország,
na ki a gazdasá-
ben találhatna p-
e konföderáció l-
valósulhatna a
eszméje is, mely
dásági talpraállá-
tásban dülő elle-
garanciája volna

Nagyon való-
konferencián, ha
ság számára, de
között fejtetlenü-
rülni Grandi olá-
legutóbbi varsó
gyelorszag egész-
kig inkább a k-
ciaország érdek-
szág volt. Amió-
élete a fasizmus
ciaország Néme-
ledése egyre ko-
nyilvánult meg-
szág határozott
ország felé, va-
mű: Magyarors-
ország, amely
ezelőtt fennen-
kenység szellem-
látogatása óta
adott kifejezés
ráció tervével s-
sének. Nem s-
hagynunk, hog-
sorban agrárál-
sági termékeim
kisantant orsz-